

UNIVERZITA KARLOVA
Pedagogická fakulta
CENTRUM ŠKOLSKÉHO MANAGEMENTU

EVALUACE V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Závěrečná bakalářská práce

Autor : Jiřina Deutschová
Obor : Školský management
Forma studia : kombinované
Vedoucí práce : PhDr. Marie Horázná
Datum odevzdání práce : 12.dubna 2007

Evaluace v mateřské škole

Resumé :

V současné době patří termín evaluace k nejčastěji skloňovaným pojmům v pedagogické praxi a v dokumentech vzdělávací politiky. Provádět pravidelné sebehodnocení své činnosti školám ukládají školské předpisy včetně rámcových vzdělávacích programů.

Závěrečná práce se snaží přiblížit a popsat systém evaluace v mateřské škole a její průběh na příkladu z praxe. Autorka práce se zamýšlí nad významem a přínosem evaluace pro rozvoj školy.

Summary :

Nowadays the term 'evaluation' is counted among the most frequent declined terms in the pedagogical practice and in the documents of the educational policy. To pursue the regular self-evaluation of your work is imposed on nursery schools by the school regulations including the framework educational programmes.

The final work endeavours to approach and describe the system of evaluation in the nursery school and its course, by using an example from the practice. The author of this work deals with the meaning and the contribution of evaluation for the development of the school.

Klíčová slova:

autoevaluace, evaluace, evaluační zpráva, hodnocení, sebehodnocení,

Čestné prohlášení :

Prohlašuji, že jsem předkládanou závěrečnou bakalářskou práci vypracovala samostatně za použití zdrojů a literatury v ní uvedených.

.....
Jiřina Deutschová

OBSAH

ÚVOD

	strana
1. VYMEZENÍ EVALUACE V PLATNÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPÍSECH	6
2. STRUČNÁ ANALÝZA LITERÁRNÍCH PRAMENŮ SOUVISEJÍCÍCH S EVALUACÍ V MATEŘSKÉ ŠKOLE	7
3. UKÁZKA EVALUACE VYBRANÝCH MODELOVÝCH VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ	
3.1 <i>Evaluace programu Začít znovu</i>	9
3.2 <i>Evaluace programu Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole</i>	11
4. EVALUACE V PRAXI KONKRÉTNÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY	
4.1 <i>Základní údaje o škole</i>	15
4.1.1 Určení pravidel vnitřní evaluace školy	16
4.1.2 Plán vnitřní evaluace školy	16
4.1.3 Určení nástrojů hodnocení a autoevaluace	17
4.1.4 Cíle a úkoly pro vnitřní hodnocení	18
4.1.5 Prostředky pro hodnocení rodiči	19
4.1.6 Směry vztahů evaluace školy	20
4.2 <i>Evaluace a autoevaluace na úrovni jednotlivců</i>	22
4.2.1 Portfolio dítěte	22
4.2.2 Sebehodnocení pedagogů a provozních zaměstnanců	24
4.3 <i>Evaluace na úrovni třídního vzdělávacího programu</i>	24
4.3.1 Každodenní vyhodnocování pedagogické činnosti	24
4.3.2 Zpětná vazba tématické části	25
4.3.3 Hodnocení třídního vzdělávacího programu	26

4.4	<i>Evaluace na úrovni školního vzdělávacího programu</i>	27
4.4.1	Kontrolní a hospitační činnost	27
4.4.2	Evaluační zpráva	31
4.5	<i>Význam evaluace pro další rozvoj školy</i>	34
5.	ŠETŘENÍ VZTAHUJÍCÍ SE K EVALUACI V MATEŘSKÉ ŠKOLE	
5.1	<i>Předmět šetření, cíle šetření, stanovení hypotézy</i>	37
5.2	<i>Metoda šetření</i>	37
5.3	<i>Popis zkoumaného vzoru</i>	38
5.4	<i>Údaje šetření</i>	39
5.5	<i>Výsledky výzkumu podle okruhu otázek</i>	41
5.5.1	Tvorba plánu evaluace	41
5.5.2	Využití autoevaluace a sebehodnocení pro další činnost učitelek	42
5.5.3	Vliv autoevaluace na chod a vývoj školy	44
5.5.4	Společné hodnocení výsledků s dětmi	45
5.5.5	Vybrané postřehy dotazovaných pedagogů	46
5.6	<i>Shrnutí zjištěných poznatků</i>	47
5.7	<i>Potvrzení hypotézy</i>	49
ZÁVĚR		
	Seznam použité literatury	52
	Seznam příloh	54

Úvod

Termín evaluace v nás mnohých vyvolává pocit nedůvěry, zastrašuje nás svou cizostí, neznámostí a nečeským zněním. Výraz evaluace je odvozen z latinského slova „*valere*“, které znamená být silný, mít platnost, závažnost a následně z anglického slova „*evaluation*“, což znamená určení hodnoty, ocenění. Evaluace tedy není pouhým hodnocením, ale oceňuje to, co se událo, a je jakýmsi ukazatelem cesty a měřítkem kvality.

Podle výkladu v Rámcově vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání je pojem evaluace proces průběžného vyhodnocování procesu vzdělávání (vzdělávacích činností, situací, podmínek) a jeho výsledků, který je realizován systematicky a pravidelně a jehož výsledky jsou v praxi smysluplně využívány.

Evaluace v praxi znamená, že se neustále ohlížíme za průběhem i výsledky své práce. Promítáme si zpětně, co a jak proběhlo, uvědomujeme si, co jsme pozorovali, jaká jsou naše zjištění, hledáme příčiny případných vzniklých problémů a hledáme cesty jak je řešit. Z pedagogického hlediska by tedy měla být evaluace procesem, který zajišťuje zvyšování kvality vzdělávání. Evaluace je nikdy nekončícím procesem, měla by být dynamická, neustále vylepšovaná a zdokonalovaná.

Problematika evaluace se týká všech škol uvedených ve školském zákoně a tedy i mateřských škol. Je samozřejmostí, že existují specifika provádění evaluace podle druhu a stupně školy (viz. kapitola „Evaluace v praxi konkrétní mateřské školy“, kde jsou uvedena specifika evaluace v mateřské škole konkrétně).

Cílem práce je zmapovat problematiku evaluace v mateřské škole, porovnat metody a přístupy v různých vzdělávacích programech a nastínit jednu z možných cest k evaluaci na příkladu z praxe konkrétní mateřské školy.

Součástí práce je i vyhodnocení provedeného dotazníkového šetření, které zjišťovalo názory učitelek mateřských škol na přípravu evaluačního plánu v mateřské škole, zda a v jaké šíři je evaluace účelná pro jejich další činnosti a pro zkvalitňování práce mateřské školy.

1. Vymezení evaluace v platných právních předpisech

Provádět pravidelnou autoevaluaci (vlastní hodnocení) svých činností školám ukládá zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy, ve znění pozdějších předpisů a mateřským školám Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání.

➤ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, v § 12 stanoví školám zpracovávat vlastní hodnocení školy, které je jedním z podkladů pro hodnocení Českou školní inspekcí.

➤ Vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy, ve znění pozdějších předpisů, popisuje, jakým způsobem má být vlastní hodnocení školy prováděno, přičemž uvádí oblasti hodnocení, kritéria a nástroje hodnocení. V § 8 výše jmenované vyhlášky je popsána rámcová struktura vlastního hodnocení školy, v § 9 jsou uvedena pravidla a termíny vlastního hodnocení školy:

- 1) Vlastní hodnocení školy se zpracovává za období jednoho nebo dvou školních roků.
- 2) Návrh struktury vlastního hodnocení školy projedná ředitel školy s pedagogickou radou nejpozději do konce září školního roku, v němž se má vlastní hodnocení školy uskutečnit.
- 3) vlastní hodnocení školy se projedná v pedagogické radě do 31. října následujícího školního roku.

➤ Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání stanovuje mateřským školám provádět autoevaluaci jako nezbytnou a samozřejmou součást jejich práce. Autoevaluace by měla být prováděna komplexně a zaměřena na následující oblasti:

- ✓ naplňování cílů školního vzdělávacího programu;
- ✓ kvalitu podmínek vzdělávání;
- ✓ způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání;

- ✓ práce pedagogů;
- ✓ výsledků vzdělávání.

2. Stručná analýza literárních pramenů souvisejících s evaluací v mateřské škole

Předškolní vzdělávání se v posledních letech ocitlo v období velkých změn. Byly to změny právních forem škol, kdy se z organizačních složek měnily na příspěvkové organizace, a změny v oblasti vzdělávací práce z důvodu vzniku Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. V současné době již většina mateřských škol nasbírala mnoho zkušeností s tvorbou a zaváděním svého školního vzdělávacího programu a stojí na prahu evaluačních procesů ve své mateřské škole. V prvních krocích evaluace mohou být školám nápomocny následující publikace zabývající se v některých svých kapitolách evaluací v mateřské škole:

- *Evaluace a hodnocení v mateřské škole* - tato publikace předkládá teoretická východiska evaluace a zejména praktické zkušenosti z mateřské školy, která se již evaluací svých činností zabývala¹.
- *Současná mateřská škola a její řízení* - v kapitole č. 7 *Kontrola, hodnocení, evaluace* jsou objasňovány termíny kontrola, hodnocení, sebehodnocení, evaluace, autoevaluace, pojmy kvalita a řízení kvality v podmínkách školy včetně role ředitele školy².
- *Vzdělávací program Začít spolu* - v kapitole č. 11 *Evaluace programu Začít spolu* je popsán systém evaluace výše jmenovaného programu včetně příkladů dotazníků³.
- *Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole* - v kapitole *Evaluace školního kurikula* jsou popsána východiska evaluace, přístupy k autoevaluaci a jednotlivé oblasti autoevaluace mateřské školy podporující zdraví⁴. Tato publikace předkládá, dle mého názoru nejprůhlednější informace o průběhu evaluace v mateřské škole.
- *Praktický průvodce třídním vzdělávacím programem mateřské školy* - v kapitole č.13 popisuje význam evaluačních činností pro mateřskou školu⁵.

---

¹ Bourová, M.: *Evaluace a hodnocení v mateřské škole*. Nový Bydžov: Atre. 2003.

² Bečvářová, Z.: *Současná mateřská škola a její řízení*. 1.vyd. Praha : Portál. 2003. ISBN 80-7178-537-7, str.111-145

³ Gardošová, J. aj.: *Vzdělávací program Začít spolu : metodický průvodce pro předškolní vzdělávání*.Praha : Portál, 2003. ISBN 80-7178-815-5, str.133-139

⁴ Havlínová, M. aj.: *Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole*. 2.rozš. a aktualiz. vyd. Praha : Portál, 2006. ISBN 80-7367-061-5, str. 185-197

⁵ Smolíková, K. aj.: *Praktický průvodce třídním vzdělávacím programem mateřské školy*. 1.vyd. Praha : Tauris,2006. ISBN 80-87000-04-8, str.16-17

➤ *Řízení mateřské školy* - v této publikaci v kapitole C) *Pedagogický proces a jeho řízení* jsou popisovány v podkapitole *Evaluace v mateřské škole s využitím nástrojů projektu podpory zdraví v MŠ* možnosti efektivní realizace procesů hodnocení v mateřské škole a plán evaluace ve školním vzdělávacím programu⁶.

Zmiňované publikace se zabývají vlastním hodnocením (autoevaluací) v mateřské škole pouze okrajově v některých svých kapitolách. Po přijetí zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy, ve znění pozdějších předpisů, která vlastní hodnocení školy konkretizuje, doposud podle mých informací nevyšla žádná publikace, ve které by téma vlastního hodnocení v mateřské škole bylo zpracováno komplexně. V tomto ohledu je patrná jedinečnost předkládané bakalářské práce, protože téma vlastního hodnocení v mateřské škole přibližuje čtenářům jak po stránce teoretické, tak praktické.

---

⁶ Buriánová, J. aj.: *Řízení mateřské školy*. Praha : Raabe, 2006. ISBN 80-86307-19-0, str. 29-32

3. Ukázka evaluace vybraných modelových vzdělávacích programů

V současné době Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (dále jen RVP PV) umožňuje mateřským školám vytvářet vlastní vzdělávací programy a tím i hledat cestu k evaluaci školy. Mateřské školy se mohou vydat cestou modelových programů nebo hledat svoje vlastní způsoby a postupy. Přijatelné jsou všechny cesty, které jsou v souladu s RVP PV.

3.1 Evaluace programu *Začít spolu*

Myšlenkou *Vzdělávacího programu Začít spolu* je umožnit dětem prožít výchovu a vzdělání na základě demokratického přístupu a s přihlédnutím k podmínkám, zvykům a tradicím jednotlivých zemí.

Evaluace je neoddelitelnou součástí strategie řízení programu. Na evaluaci je nahlíženo v souvislosti s průběžným vyhodnocováním programu, vzdělávacího procesu, hlavních principů a výsledků, který program *Začít spolu* dosahuje. Zpracováním evaluace se zabývá ředitelka školy ve spolupráci s pracovním týmem. Výsledek evaluace je shrnut v evaluační zprávě, která ve značné míře poskytuje zpětnou vazbu o kvalitě a úrovni dosažených cílů stanovených ve *Vzdělávacím programu Začít spolu*.

Výsledky evaluace jsou využívány pro další směr kroků ve vnitřních i vnějších oblastech činnosti mateřské školy, včetně práce pedagogů. Proces evaluace zde ukazuje, zda je škola úspěšná či méně úspěšná a každému jednotlivci poskytuje návod, jak svou práci zefektivnit a vylepšit. Evaluace programu probíhá podle předem stanoveného plánu.

Základními prvky plánu jsou:

- a) Cíle evaluace
  - b) Indikátory výkonu - standardy
  - c) Evaluační nástroje
  - d) Evaluační zpráva
-
- a) Cíle evaluace: - je požadováno, aby byl cíl jasně a stručně formulován;
- byl smysluplný, měřitelný, akceptovatelný, realizovatelný v určitém časovém úseku.
  - b) Indikátory výkonu: - musí být v souladu s cíli;
- jsou součástí plánování evaluace a evaluační zprávy;

- posuzují, zda bylo dosaženo rozvoje;
- signalizují rozvoj.

- c) Evaluační nástroje: - určují, které informace je potřeba získat;
- kde hledat zdroj informací;
  - jak podávat informace.

Vzdělávací program Začít spolu má vypracovaný systém evaluačních nástrojů, které jsou využívány v praxi⁷. Mezi některé formy a metody sloužící k evaluaci programu *Začít spolu* patří:

- Oregonská metoda pozorování;
- rozhovory;
- ankety dotazníky;
- test pro týmovou spolupráci;
- hospitace;
- diskuse, rozbor školní dokumentace, sociometrické metody, rozbor mediálních ohlasů;
- inspekční hospitační zprávy, fotodokumentace;
- Standardy vzdělávacího programu *Začít spolu* a Standardy lektora *Začít spolu*.

- d) Evaluační zpráva: - je reflexe vývoje v určitém časovém intervalu;
- ukazuje, zda bylo dosaženo stanovených cílů a s jakými výsledky;
  - poukazuje na cíle, kterých nebylo dosaženo a sděluje proč;
  - dává prostor pro analýzu obtíží, formuluje strategii budoucích aktivit.

Hlavním pilířem pro získávání informací potřebných k evaluaci *Vzdělávacího programu Začít spolu* jsou především rodiče a děti. Sledování jejich spontánní reakce, gest, mimiky, postoje a chování v dostatečné míře poskytují pedagogům zpětné vazby jejich práce. Zpětné vazby neslouží k zahanbování či k trestání, ale informují o tom, zda jsou vzdělávací postupy správné, v čem se mýlí a jak mají postupovat dál.

---

⁷ Gardošová, J. aj.: *Vzdělávací program Začít spolu : metodický průvodce pro předškolní vzdělávání*. Praha : Portál, 2003. ISBN 80-7178-815-5.

3.2 Evaluace programu Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole

Koncepce *Kurikula podpory zdraví v mateřské škole* vychází ze současné vzdělávací strategie státu a modelového programu podpory zdraví v mateřské škole⁸. Opírá se o poznatek, že dítě je ovlivňováno nejen tím, co je mu nabízeno, ale převážně tím, co prožívá.

Cílem vzdělávacího procesu je směřování jedince k charakteru odpovědného člověka, který se snaží aktivně podporovat zdraví, cítí se v této oblasti odpovědný nejen za sebe, ale i za své nejbližší a celou společnost.

Souběžným procesem, který doprovází tvorbu a uskutečňování kurikula jak ve škole, tak ve třídě, je evaluace. Zabývá se výsledky vyhodnocení třídních kurikul a hledá cesty k řešení problémů, které z hodnocení vyplývají pro školu i jednotlivé třídy. Zodpovědně prováděná evaluace a její následné vyhodnocení napomáhá práci učitelky s dětmi ve třídě a zkvalitňuje plánování a realizaci školního kurikula.

Pro autoevaluaci si škola vytváří vlastní systém, který se vyvíjí v několika etapách:

a) Příprava:

Počátek vzniku systému začíná již při tvorbě školního kurikula a podílejí se na něm pedagogové, další zaměstnanci, rodiče a ostatní partneři školy. Organizují společná setkání a vedou diskuzi o významu autoevaluace pro zkvalitňování práce školy.

Dalším krokem je společné stanovení:

- cílů autoevaluace;
- co nebo koho bude škola hodnotit;
- kritérií pro průběh autoevaluace;
- způsobů, kterých bude využito pro získání informací a dat, jak budou vyhodnocovány;
- určení zodpovědností;
- stanovení termínů pro shromažďování a vyhodnocování získaných informací.

Po vzájemné dohodě všech zúčastněných stran škola vytvoří autoevaluační plán, který se stává součástí školního kurikula.

---

⁸ Havlínová, M. aj.: *Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole*. 2.rozš. a aktualiz. vyd. Praha : Portál, 2006. ISBN 80-7367-061-5.

b) Realizace:

Autoevaluace jen realizována v souladu s autoevaluačním plánem a podle předem dohodnutých pravidel. Informace a data o kvalitě práce školy jsou sbírána v průběhu období, pro které bylo školní kurikulum vytvořeno, a následně také vyhodnocována. Pokud jsou při sledování zjištěny nedostatky, dochází k postupným změnám v činnosti školy již v souběhu s realizací školního kurikula.

c) Vyhodnocení a zpracování výsledků:

Jednou za tři roky podávají mateřské školy podporující zdraví autoevaluační zprávu. Z praktického hlediska však velké množství škol provádí autoevaluaci každý rok a příslušné informace se odráží v autoevaluační zprávě za delší časové období.

Výsledky rozpracované ve zprávě tvoří jádro pro sestavení nového školního kurikula. Vytvořením nového kurikula škola reaguje na kladné i záporné zjištění, včetně navrhovaných opatření k odstranění nedostatků. Konkrétní kroky k nápravě jsou obsaženy v krátkodobých plánech.

d) Prostředky autoevaluace a vedení jejich záznamů :

1) Na úrovni jednotlivců:

- Sebehodnocení učitelky – provádí se jedenkrát za rok, v případě potřeby častěji, učitelka vyhodnocuje svoji pedagogickou činnost. Škola si vytváří vlastní strukturu pro efektivnější využití výsledků sebehodnocení. Obsahem sebehodnocení učitelky bývá zamyšlení, nakolik se jí daří organizovat vzdělávací činnost tak, aby vzdělávání probíhalo na základě prožitkového učení, co se jí daří a co méně, jakým směrem by mělo vést její další vzdělávání a co potřebuje pro svůj další rozvoj.
- Záznamy o dětech – směřují k vyhodnocení, zda vybrané činnosti, přístup a vytvořené podmínky přispívají ke zdravému rozvoji konkrétního dítěte. Nejsou klasickým prostředkem autoevaluace, poskytují však důležité poznatky o naplňování kurikula u každého jednotlivého dítěte.

2) Na úrovni třídního kurikula:

- Každodenní vyhodnocování pedagogické činnosti – vede učitelky k podrobnějšímu zamyšlení se nad adekvátností zvolených metod či forem práce a připraveností prostředí podporujícího aktivity dětí. Učitelky vyhodnocují, které kompetence byly podporovány, zda jednotlivé nabízené činnosti vedly k rozvoji osobnosti jednotlivých

děti, zda byl brán zřetel na konkrétní potřeby dětí a využívány prvky prožitkového učení. Mezi využívané zdroje informací patří vzájemné hospitace, rozhovory s kolegy o dětech ve třídě, videozáznamy, stínování a společné rozbory situací.

➤ Zpětná vazba tematické části – na vyhodnocování se podílí obě učitelky na třídě, závěry a zjištění využívají k plánování další tematické části. Vyhodnocování vychází především z každodenního hodnocení učitelek.

➤ Hodnocení třídního kurikula – je zpracováváno na základě sebehodnocení, zpětné vazby tematické části, záznamech o dítěti a k objektivitě hodnocení jsou využívány dotazníky pro rodiče. Zpravidla bývá zpracováváno pololetně a bývá podkladem pro hodnotící zprávu za celou školu. Pro toto hodnocení jsou stanovena jasná hlediska a struktura, aby výstupy z jednotlivých tříd nebyly odlišné.

3) Na úrovni školního kurikula:

➤ Kontrolní a hospitační činnost – vedení školy při hospitačních a kontrolních činnostech zjišťuje kvalitu pedagogické činnosti, soulad třídního a školního kurikula a naplňování cílů stanovených ve školním kurikulu. Hospitační činnost je prováděna především přímým pozorováním s následujícím rozbohem sledované práce, ale jsou využívány i moderní formy s použitím audiovizuálních prostředků.

➤ Hodnotící zpráva – zpracovává se zpravidla po uplynutí školního roku, dává škole zpětnou vazbu o tom, co se daří, co ne a na co je třeba se zaměřit v nastávajícím období. Hodnotící zpráva je podkladem pro autoevaluační zprávu.

➤ Autoevaluační zpráva – je prováděna jedenkrát za tři roky na základě hodnotících zpráv a výsledků z dotazníků INDI MŠ. Výsledky zprávy jsou podkladem pro inovaci školního kurikula.

Autoevaluační zpráva poskytuje následující údaje:

- ✓ základní identifikační data o škole, která vycházejí z údajů školního kurikula;
- ✓ vize a stanovené cíle rozvoje školy;
- ✓ analýzu – zjištěný stav na počátku sběru informací;
- ✓ zjištěné výsledky – co se podařilo;
- ✓ identifikované problémy – co se nedaří;
- ✓ nápravná opatření – zamyšlení se a naplňování odstranění nedostatků.

Obsah autoevaluační zprávy mateřské školy podporující zdraví je využitelný ve vlastním hodnocení školy v návaznosti na vyhlášku MŠMT č.15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.

4. Evaluace v praxi konkrétní mateřské školy

4.1 Základní údaje o škole

Název školy : Mateřská škola Rotava, okres Sokolov

Adresa školy: Sídliště 674, Rotava 357 01

Právní forma : příspěvková organizace od 1. ledna 2003

Zřizovatel : město Rotava

Naše mateřská škola se nachází ve městě Rotava v Krušných horách, které má 3 500 obyvatel. Kapacita mateřské školy je 125 dětí. V letošním roce je k docházce zapsáno 78 dětí. Ve škole pracuje šest pedagogických pracovníků včetně ředitelky školy a čtyři provozní pracovníci.

Počátky naší mateřské školy spadají do roku 1967, kdy byla k 1.dubnu uvedena do provozu. Byla zasazena doprostřed tehdy nového sídliště. Mateřskou školu zdobí rozsáhlá zahrada s cípem lesa kolem 4 účelových budov pavilónového typu propojených dlouhou spojovací chodbou. Zahrada je vybavena vhodnými celodřevěnými pomůckami a hracími prvky. Příznivě působí skutečnost, že do zahrady zasahuje cíp lesa, který dětem nabízí velké množství podnětů k poznání a pozorování. Ve 2 pavilonech máme tři věkově smíšené třídy s celodenním provozem s kapacitou po 28 dětech. Jednotlivé třídy jsme pojmenovali názvy, které vychází se zaměřením naší školy na kouzelnou přírodu.

„ *U pařezové chaloupky*“

„ *U lesních skřítků*“

„ *U kouzelného kloboučku*“

Školní vzdělávací program vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a je doplněn o prvky Zdravé mateřské školy, ekologické výchovy a tvořivé dramatiky. Při práci s dětmi klademe velký důraz na učení prožitkem. Do programu školy je zahrnuta i péče o děti s odloženou docházkou a děti ze sociokulturně slabších rodin, neboť jedním ze specifíků naší školy, které ovlivňuje její činnost, je docházka dětí z romských rodin. V mateřské škole mají děti možnost navštěvovat čtyři zájmové činnosti (divadelní, výtvarné, logopedické a seznamování se základy německého jazyka).

4.1.1 Určení pravidel vnitřní evaluace školy

Při stanovení základních kroků pro přípravu hodnocení a autoevaluace školy, jsem se snažila nalézt odpovědi na následující otázky.

✓ Proč hodnotíme a evaluujeme?⁹

Cílem hodnocení a evaluace je ověřit a zlepšit kvalitu. Navíc tato povinnost je dána RVP PV.

✓ Koho hodnotíme?

Hodnotíme ve vztahu k dítěti, k zaměstnancům a k sobě samému.

✓ Co evaluujeme?

Evaluovat znamená podle RVP PV průběžně i závěrečně sledovat, zaznamenávat činnost školy a vyhodnocovat všechny stanovené cíle jednotlivých oblastí, školního vzdělávacího programu a třídního vzdělávacího programu.

✓ Kdy hodnotíme?

Hodnotíme průběžně, vlastně neustále, podvědomě i vědomě vše, co vnímáme, pozorujeme a záměrně zvláště při hospitacích.

✓ Kdy evaluujeme?

Evaluujeme tehdy, když chceme zjistit, zda jsme úspěšní, či neúspěšní a chceme vědět v čem a proč, když chceme věci zlepšovat a zvyšovat kvalitu činnosti školy.

✓ Jakým způsobem evaluujeme, hodnotíme?

Metodami hodnocení a evaluace jsou rozhovory, diskuse, pozorování, opakované pozorování, hospitace, audiozáznam, videozáznam, rozbor dokumentace školy, dotazník, anketa.

4.1.2 Plán vnitřní evaluace školy

Evaluace je proces, který má určitou strukturu. Jeho efektivnost závisí především na motivaci. Aby proces nepostrádal smysl, předpokládá se, že umožní každému jednotlivci samostatné a svobodné spolupůsobení.

---

⁹ Bečvářová, Z.: Současná mateřská škola a její řízení. 1.vyd. Praha : Portál. 2003. ISBN 80-7178-537-7

Evaluační a hodnotící činnosti jsou nedílnou součástí všech našich činností v mateřské škole. Považujeme je za určité opakující se aktivity s flexibilními způsoby myšlení a využíváním zpětnovazebních mechanismů.

Důležitým krokem pro kvalitně fungující evaluaci školy bylo vytvoření evaluačního plánu školy. Jelikož si sami utváříme pro svou školu a třídu konkrétní vzdělávací program, je na nás, abychom si také sami sledovali a ověřovali, zda je náš školní či vzdělávací program funkční a získali tak větší jistotu, kterou dnes v rámci uvolněnějších pravidel často postrádáme.

Naše mateřská škola si vytvořila následující systém vnitřní evaluace:

- ✓ Analýza SWOT;
- ✓ Vlastní hodnocení školy ve smyslu vyhlášky č.15/2005 Sb., *kteou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení škol*;
- ✓ hospitační činnost ředitelky školy, zástupkyně ředitelky školy – 2x měsíčně, v případě nedostatků následná hospitace;
- ✓ stínové hospitace – 1x měsíčně a následně podle potřeby v jednotlivých třídách;
- ✓ vyhodnocování cílů Školního vzdělávacího programu - 2 x ročně;
- ✓ vyhodnocování výchovně vzdělávacích procesů a výsledků ve třídních vzdělávacích programech - 2 x ročně;
- ✓ hodnocení tematických částí vždy po jejich ukončení;
- ✓ zpětná vazba;
- ✓ denní hodnocení pedagogické činnosti;
- ✓ portfolio dítěte - průběžně dle potřeby;
- ✓ sebehodnocení pedagogických pracovníků - 2 x ročně;
- ✓ sebehodnocení provozních pracovníků - 1 x ročně;
- ✓ dotazníky pro zaměstnance školy - na konci školního roku;
- ✓ dotazníky pro rodiče - na začátku a konci školního roku;

4.1.3 Určení nástrojů hodnocení a autoevaluace

Pro hodnocení a autoevaluaci naší školy jsem si vybrali následující systém evaluačních nástrojů:

- metoda pozorování;
- následné pozorování;

- analýza prací dětí;
- analýza ŠVP, TVP;
- rozhovory;
- diskuse;
- hospitace;
- vzájemné hospitace – stínování;
- autoevaluace pedagogů, provozních zaměstnanců
- dotazníky.

Pro objektivizaci hodnocení a autoevaluace využíváme následující prostředky:

- Analýzu dokumentace školy;
- aktuální inspekční zprávu;
- Vlastní hodnocení školy;
- fotodokumentaci školy;
- videozáznamy a audiozáznamy;
- Knihu rodičů a přátel školy.

4.1.4 Cíle a úkoly pro vnitřní hodnocení

- Cíle pro vnitřní hodnocení:

Vyvozování odpovídajících závěrů jak pro vlastní práci, tak pro práci ostatních kolegů na základě porovnávání s obsahem RVPPV, s obsahem školního vzdělávacího programu, třídního vzdělávacího programu a s výsledky u dětí.

Zhodnocení práce jednotlivých pracovníků, ale i své vlastní – ze strany ředitelky.

Zhodnocení sebe sama a své činnosti v mateřské škole – všechny pracovnice.

Hodnotíme, především samy sebe, a to za účelem plánování dalšího postupu.

- Úkoly pro vnitřní hodnocení:

- ✓ Denně stručně zhodnotit plnění jednotlivého bloku a obsahu třídního programu.
- ✓ Po ukončení činností spojených s určitým tématem, zhodnotit písemně jednotlivé body.

Jak se děti cítily?

Co se děti naučily?

Co se povedlo?

Co se nepovedlo a proč?

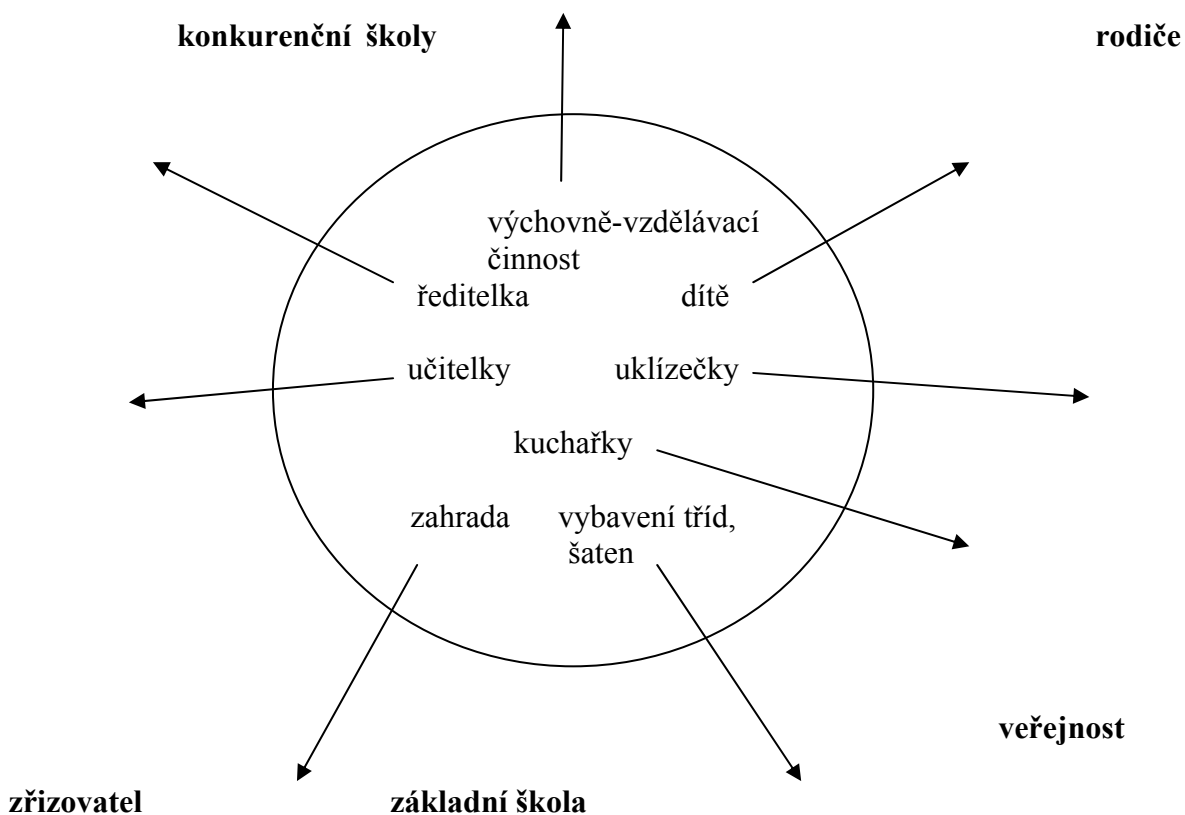
- ✓ Na pedagogických a provozních poradách hodnotit naplňování Školního vzdělávacího programu.
- ✓ V průběhu roku konzultovat s rodiči případné náměty pro další práci s dětmi, popřípadě i nedostatky.
- ✓ Na závěr školního roku zhodnotit výsledky práce školy a jejich soulad s RVPPV. Navrhnout případné změny a opatření. Vytyčit úkoly vyplývající z tohoto hodnocení.

Evaluační činnost chápat, jako přirozenou součást všech našich vzdělávacích činností a určitou metodu, pro niž jsou charakteristické - dynamický způsob myšlení, pružnost, přizpůsobivost a využívání zpětné vazby.

4.1.5 Prostředky pro hodnocení rodiči

- ✓ dotazníky pro rodiče;
- ✓ kniha akcí mateřské školy;
- ✓ třídní zápisníky důvěry – Na slovíčko školičko;
- ✓ individuální pohovory s rodiči a třídní informativní schůzky.

4.1.6 Směry vztahů evaluace školy

- ✓ ředitelka – hlavní vztah působení školy ve vnějších vztazích,
- ✓ výchovně- vzdělávací činnost – důležitý vztah úrovně a kvality,
- ✓ učitelky – vztah výchovy, vzdělávání a bezpečnosti dětí,
- ✓ uklízečky – vztah působení čistoty, hygienických podmínek a bezpečnosti,
- ✓ kuchařky – vztah kvality a pestrosti stravy, hygienické normy
- ✓ zahrada – vztah působení přírodního prostředí, venkovního pobytu dětí
- ✓ vybavení tříd, šaten – vztah inspirativního a motivačního prostředí pro děti, hygienické podmínky,

- ✓ ředitelka – zajištění veškerých podmínek, všech vztahů ve škole, organizace školy,
- ✓ učitelka – hlavní vztah vzdělávání, výchovy a bezpečnosti dítěte,
- ✓ ŠVP, TVP – vztah kvality, souladu potřeb dětí, podmínek školy,
- ✓ uklízečky – vztah působení čistoty, hygienických podmínek a bezpečnosti,
- ✓ kuchařky – vztah kvality a pestrosti stravy, hygienické normy, úrovně stolování,
- ✓ zahrada – vztah k přírodě, motivace, venkovní zázemí, bezpečnost,
- ✓ budovy školy – vztah pohybu, bezpečnosti, kvalitního zázemí, hygienické normy,
- ✓ vybavení tříd, šaten – vztah inspirativního a motivačního prostředí, pocitu bezpečnosti a sounáležitosti,

4.2 Evaluace a autoevaluace na úrovni jednotlivců

Základem pro kvalitní sebehodnocení a hodnocení by měly být formulace, ze kterých jasně vyplývá, co konkrétně budeme považovat za úspěch a co naopak pro nás bude známkou, že se nám nedaří.

V naší mateřské škole jsme si určili čtyři základní směry hodnocení:

a) Jak já, jako ředitelka, učitelka, provozní zaměstnankyně hodnotím svoji práci:

- Výsledky mojí práce odpovídají mým představám a věnovanému úsilí?
- Dosahuji či nedosahuji stanovaných cílů v jednotlivých oblastech svých činností (realizace třídního a školního vzdělávacího programu, sebevzdělávání, týmové práci.....).

b) Vedení mateřské školy hodnotí práci jednotlivých pracovníků:

- Ředitelka školy kvalitu práce pedagogů.
- Zástupkyně ředitelky školy kvalitu práce provozních zaměstnankyň (uklízečky, údržbář).
- Vedoucí školní jídelny kvalitu práce pracovníků školní jídelny (hlavní a pomocná kuchařka).

c) Pedagogové a provozní zaměstnanci hodnotí práci ředitelky školy:

- Ředitelka školy vytváří odpovídající podmínky pro kvalitní výkon požadovaných činností?
- Ředitelka školy podporuje aktivitu pracovníků a umožňuje jim jejich osobní rozvoj?

d) Učitelky hodnotí vzdělávací výsledky jednotlivých dětí:

- Do jaké míry jsou cíle, které jsme si stanovili pro celou skupinu dětí (pozor na věkové a individuální zvláštnosti) naplňovány jednotlivými dětmi?

4.2.1 Portfolio dítěte

Portfolio dítěte není typickým prostředkem autoevaluace. Je to osobní složka každého dítěte, kterou zakládáme při jeho vstupu do mateřské školy, nejlépe ve spolupráci s rodiči dítěte. Slouží nám především jako podklad pro další plánování vzdělávacích aktivit dítěte a je východiskem individuálního přístupu k dítěti. Portfolio dítěte nám poskytuje důležité poznatky z oblasti plnění třídního vzdělávacího programu u jednotlivého dítěte a ukazuje,

zda vytvořené podmínky, zvolený přístup a činnosti přispívají k optimálnímu rozvoji konkrétního dítěte.

Při sledování dítěte se zaměřujeme na jeho konkrétní projevy a dovednosti, a to zejména takové, které významně přispívají k vytváření základů klíčových kompetencí u dětí předškolního věku.

Informace získané pozorováním a dalšími metodami vedeme v písemné formě. Způsob vedení záznamů je věcí dohody mezi členkami celého pedagogického sboru.

Portfolio dítěte v naší mateřské škole má následující obsah:

- ✓ Vstupní dotazník o dítěti – obsahuje základní údaje o dítěti (například jak rodiče dítě oslovují, jaké potraviny dítě odmítá jíst, zda si hraje sám, nebo s kamarády, která je jeho oblíbená hračka, základní údaje o rodině dítěte);
- ✓ záznamové archy zpracované zpravidla třikrát ročně;
- ✓ poznámkové listy do kterých zaznamenáváme údaje o dětech průběžně dle potřeby;
- ✓ výtvarné práce dětí, které vypovídají o určitém pokroku či neúspěchu dítěte;
- ✓ pracovní listy zaměřené na sledování školní zralosti;
- ✓ ostatní dokumenty (například vyjádření pedagogicko psychologické poradny, speciálního centra, odborných lékařů).

Při sledování dítěte a vedení zápisů postupujeme vždy individuálně, protože u každého dítěte je potřeba sledování jiná a u každého se zaměřujeme na něco jiného.

Výsledná pozorování a záznamy využíváme při neformální komunikaci s rodiči dítěte. Rodiče zřetelně vidí postup dítěte, co všechno se naučilo a zvládlo, popřípadě kde se objevují problémy. Individuální konzultace s rodiči výrazně zlepšily vzájemnou spolupráci mezi rodiči a školou v oblastech výchovy a vzdělávání dítěte.

Samozřejmě nezapomínáme, že jakékoliv osobní poznámky o dítěti i záznamy o jeho rozvoji a učení, jsou důvěrné a slouží pouze nám a rodičům.

„Celý proces získávání informací o dítěti slouží především k tzv. individualizaci vzdělávání, tedy rozvíjení toho, co děti potřebují, způsobem, který jim vyhovuje. Výsledky pak sdělují, jaká je úroveň předškolního vzdělávání v mateřské škole“ (Buriánová, aj.¹⁰).

---

¹⁰ Převzato z Buriánová, J. aj.: Řízení mateřské školy. Praha : Raabe, 2006. ISBN 80-86307-19-0.

4.2.2 Sebehodnocení pedagogů a provozních zaměstnanců

Sebehodnocení ředitelky a sebehodnocení pedagogů je prováděno na naší mateřské škole průběžně i periodicky dvakrát ročně.

Učitelky denně získávají zpětnou vazbu o kvalitě svého činění vlastním prožitkem – uspokojením či neuspokojením z průběhu a výsledků vzdělávací práce a především bezprostředními reakcemi od našich dětí. Průběžné informace od dětí získáváme sledováním jejich zájmu o činnost - realizovaný program, doby soustředění a závěrečného uspokojení.

Periodické sebehodnocení pedagogů je prováděno formou dotazníků a také zamyšlením se učitelky, nakolik se jí daří organizovat vzdělávací činnosti dětí, co se jí podařilo a co ne, v čem si není jistá, v čem se vzdělávala a jakým směrem má zaměřit své další vzdělávání, aby eliminovala případné nedostatky.

Odpovědi na otázky, zda jsou výsledky naší práce vyhovující, porovnáváme s požadavky obsaženými v jednotlivých kapitolách RVP PV(kapitola 12. Povinnosti předškolního pedagoga, podkapitola 7.5 Řízení mateřské školy a podkapitola 7.6 Personální a pedagogické zajištění).

Sebehodnocení provozních zaměstnanců je prováděno jedenkrát ročně formou dotazníků. Z jejich vyhodnocení získáváme informace o osobním i profesním uspokojení jednotlivých provozních zaměstnanců. Kladné odpovědi jsou pro nás pozitivní motivací pro další práci, neuspokojivé odpovědi jsou společně vyhodnocovány a vedou nás k případným změnám.

4.3 Evaluace a autoevaluace na úrovni třídního vzdělávacího programu

V současné době si samy vytváříme pro svou třídu konkrétní vzdělávací program, je na nás, abychom si také kontrolovaly a ověřovaly, zda je náš program funkční. Značná samostatnost a volnost, která nám je poskytnuta v tomto směru nás zavazuje ke každodennímu hodnocení vlastní práce i dosahovaných výsledků.

4.3.1 Každodenní vyhodnocování pedagogické činnosti

Při každodenním průběžném vyhodnocování sledujeme, jak se rozvíjí jednotlivé části tematického celku, zda námi nabízené činnosti vedou k výstupům. Průběžným vyhodnocováním se nám otvírá pohled na co můžeme navazovat, k čemu se vracet, co je

---

třeba zlepšit a čím je vhodné pokračovat. Poznámky si zaznamenáváme velmi jednoduše na přípravné listy ve třídním vzdělávacím programu. Při tomto vyhodnocování je kladen důraz na spolupráci učitelek na třídě, stínové hospitace a jejich vzájemné konzultace o úspěších či neúspěších při realizaci nabízených vzdělávacích činností.

4.3.2 Zpětná vazba tematické části

Zpětná vazba je reakce na činnost, kterou vyvíjíme. Může být spontánní nebo vyžádaná, její význam spočívá v tom, bude-li dále zpracovávána a zužitkována.

a) Zpětná vazba spontánní

Získáváme ji především pozorováním dětí, zda jsou pozorné nebo nepozorné k tomu, co jim sdělujeme, že je zaujala hra, kterou jsme jim nabídli a hovoří o tom, co prožívají.

b) Zpětná vazba vyžádaná

Rodiče žádáme o zpětnou vazbu formou dotazníku, rozhovoru a příspěvku do třídních zápisníků důvěry – Na slovíčko školičko. Pro zaměstnance školy připravujeme dotazníky. Jedním ze způsobů získávání zpětné vazby od dětí je, že je žádáme, aby nám pomohly zapsat do třídní knihy. Společně vzpomínáme, co nás zaujalo, co jsme si zapamatovali, co nás bavilo a co se děti naučily.

Zpětnou vazbu tematické části provádíme po jejím ukončení. Na jejím základě zjistíme, nakolik námi zvolené vzdělávací postupy a připravené podmínky pomohly dětem k naplnění dílčích vzdělávacích cílů vzdělávání a k rozvoji stanovených kompetencí. Zjištěných závěrů využíváme při plánování a promýšlení následující tematické části.

Kritéria pro zpětnou vazbu tematické části:

- ✓ Mělo téma, které jsme si zvolily, určitý vzdělávací obsah?
- ✓ Vycházel tematický celek z aktuální situace a potřeb dětí?
- ✓ Přispěl tematický celek k rozvoji hodnot a postojů dítěte a jakých?
- ✓ Respektovalo téma zájem dětí?
- ✓ Bylo téma dětem srozumitelné?
- ✓ Byl tematický celek úspěšný či neúspěšný a proč?
- ✓ Které kompetence dětí se tématem rozvíjely?
- ✓ Bralo téma ohled na aktualizaci dětských potřeb?
- ✓ Bralo téma ohled na celistvost poznávání, na komplexnost působení?

- ✓ Přineslo téma vnitřní motivaci dětí k poznávání?
- ✓ Umožnilo téma dítěti samostatně se vyjadřovat, uplatňovat, posilovat jeho sebevědomí?
- ✓ Bralo téma ohled na získávání nových zkušeností, poznatků, schopností a dovedností, i potřebu vlastní odpovědnosti, spoluodpovědnosti?

4.3.3 Hodnocení třídního vzdělávacího programu

Hodnocení třídního vzdělávacího programu probíhá v naší škole pololetně. Pololetní hodnocení nám poskytuje řadu významných podnětů pro pedagogickou činnost s dětmi v další etapě a zároveň slouží jako podklad pro evaluační zprávu za celou školu. Základem pro pololetní hodnocení jsou informace získané prostřednictvím jednotlivých forem hodnocení: zpětné vazby tematické části, záznamů o dítěti, každodenního vyhodnocování pedagogické činnosti, sebehodnocení a v druhém pololetí školního roku využíváme i výsledků z dotazníků pro rodiče.

Pro pololetní hodnocení máme dána jasná hlediska a strukturu hodnocení, aby byly výstupy z jednotlivých tříd ve stejné rovině a sloužily tak jako podklad pro evaluační zprávu školy.

Osnova hodnocení:

- ✓ Má třída potřebné materiální, technické, hygienické a personální podmínky pro naplňování cílů, které si stanovila ve svém třídním programu?
- ✓ Zhodnocení klimatu ve třídě (spolupráce dětí a učitelů, spolupráce učitelů na třídě).
- ✓ Jsou jednotlivé integrované bloky vhodně postaveny?
- ✓ Přinášejí integrované bloky očekávané výsledky vzdělání?
- ✓ Je využíváno dostatečné množství metod a forem prožitého učení?
- ✓ Mají děti dostatečný prostor pro samostatné objevování a tvůrčí činnosti?
- ✓ Které činnosti děti volí nejraději?
- ✓ Dosahují děti očekávaných vzdělávacích pokroků?
- ✓ Které oblasti nám při vzdělávání činí potíže?
- ✓ Je důsledně dbáno na zohledňování individuálních potřeb jednotlivých dětí?
- ✓ Daří se komunikovat s rodiči všech dětí?
- ✓ Jsou rodiče s výsledky vzdělávání dětí spokojeni?
- ✓ Je program spolupráce pro rodiče dostatečně zajímavý?
- ✓ Návrhy opatření – zlepšení, čemu se budeme věnovat dál.

4.4 Evaluace na úrovni školního vzdělávacího programu

4.4.1 Kontrolní a hospitační činnost

Kontrolní a hospitační činnost by měla být vždy na profesionální úrovni, podněcující a přiměřená. Kvalitně provedené hospitační a kontrolní činnosti přináší zaměstnancům i vedení školy informace nezbytné pro další rozhodování a spolupráci, stimulují všechny zúčastněné k další tvůrčí činnosti a pomáhají předcházet konfliktům. Celkově přispívají ke zkvalitňování úrovně výchovně vzdělávací práce školy.

Podoby hodnotících činností na naší škole:

- ✓ orientační vstupy
- ✓ hospitace
- ✓ stínové hospitace
- ✓ kontrola výsledků zadaných úkolů
- ✓ kontrola svěřené dokumentace
- ✓ následná kontrola

Aby byly hospitační a kontrolní činnosti kvalitní, musí být prováděny promyšleně, cíleně a odborně. Na základě konkrétních podmínek naší školy a podle aktuálních potřeb jsme si vytvořili následující plán kontrolní a hospitační činnosti.

Plán kontrolní činnosti

- ✓ *srpen*
  - příprava jednotlivých tříd i ostatních prostorů školy na začátek školního roku (všechny pracovnice)
- ✓ *v průběhu roku*
  - efektivní využívání pracovní doby (všechny pracovnice)
  - efektivní využití mycích prostředků (provozní pracovnice)
  - hospodaření s elektrickou energií, vodou, teplem (všechny pracovnice)
  - spolehlivost a samostatnost při plnění jednotlivých zadaných úkolů (všechny pracovnice)
  - kontrola dodržování bezpečnostních předpisů při práci (všechny pracovnice)
  - rozmanitost připravovaných jídel, zařazování zdravé výživy (pracovnice školní jídelny)
  - kontrola dodržování hygienických norem (pracovnice školní jídelny)

- kontrola úklidu určených prostorů (uklízečky)
- úklid na zahradě školy (uklízečky)
- ✓ *kontrolní činnost provádí:*
  - zástupkyně ředitelky školy na úseku provozu mateřské školy
  - vedoucí školní jídelny na úseku provozu školní jídelny
- ✓ *kontrolní činnost je prováděna:*
  - orientačními vstupy
  - kontrolou výsledků zadaných úkolů
  - kontrolou svěčené dokumentace
  - následnou kontrolou
- ✓ *kritéria pro hodnocení pracovníků:*
  - plní všechny své úkoly dané pracovní náplní (všechny pracovníce)
  - dodržuje organizační řády školy, stanovenou pracovní dobu (všechny pracovníce)
  - dětský nábytek, tělocvičné nářadí, zdravotně hygienické zařízení i vybavení udržuje čisté, zdravotně nezávadné, bezpečné, estetického vzhledu (uklízečky)
  - dětem poskytuje plnohodnotnou a vyváženou stravu (kuchařky)
  - zachovává skladbu jídelníčku, dodržuje zdravou technologii přípravy pokrmů (kuchařky)
  - dostatečně spolupracuje s vedením školy (všechny pracovníce)
  - aktivně se podílí na nadstandardních aktivitách a akcích školy (všechny pracovníce)
  - jedná, chová se a pracuje profesionálním způsobem (všechny pracovníce)
  - sleduje konkrétní potřeby jednotlivých dětí a snaží se jim vyhovět (všechny pracovníce)
  - zachovává patřičnou mlčenlivost o vnitřních záležitostech rodin dětí (všechny pracovníce)
  - jedná s rodiči ohleduplně a taktně (všechny pracovníce)

Plán hospitační činnosti

- ✓ *září*
  - kontrola estetické a bezpečnostní úrovně v jednotlivých třídách a přilehlých prostorách
  - kontrola zplnomocnění rodičů k odvádění dětí osobami pověřenými

- kontrola třídní dokumentace (evidenčních listů, docházky dětí, přehledů vzdělávací práce....)
- sledování dětí v průběhu celého dne, adaptace a zapojení
- ✓ říjen
  - kontrola organizace a dovedností dětí při stolování
  - kontrola dodržování režimu dne, pobytu venku
  - kontrola plnění pracovních a hygienických návyků při režimových momentech
  - kontrola „ovzduší důvěry“ ve třídě
  - kontrola vypracování charakteristiky třídy
- ✓ listopad
  - kontrola vedení třídní dokumentace
  - kontrola činností pro nespavce
  - kontrola individuálního přístupu k dítěti
  - jazykový projev učitelek
- ✓ prosinec
  - kontrola příprav akcí v souvislosti s Vánocemi (Vánoční výstava, Vánoční setkání)
  - kontrola podporování vlastního zkoumání a objevování dítěte
  - kontrola jednotného působení učitelek při výchovně vzdělávací práci
- ✓ leden
  - kontrola třídní dokumentace
  - kontrola vedení diagnostických záznamů o dětech, aktuálnost
  - kontrola funkčnosti individuálních výchovně vzdělávacích plánů u dětí s odkladem školní docházky
- ✓ únor
  - kontrola stavu školní dokumentace, aktualizace údajů
  - kontrola dodržování bezpečnostních a hygienických předpisů při práci s dětmi
  - kontrola návaznosti TVP na ŠVP
  - kontrola pololetního hodnocení třídy
- ✓ březen
  - kontrola využívání pomůcek ve výchovně vzdělávací práci
  - kontrola dokumentace tříd
  - kontrola dodržování režimu dne, oběd
  - kontrola zařazování prvků prožitkového učení

- ✓ *duben*
  - kontrola využívání poznatků z dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků při práci s dětmi
  - kontrola vytváření a postupného zkvalitňování TVP
- ✓ *květen*
  - kontrola vedení povinné dokumentace
  - kontrola zařazování prvků tvořivé dramatiky
  - kontrola pobytu dětí na školní zahradě
- ✓ *červen*
  - kontrola plnění cílů školního vzdělávacího programu
  - kontrola dodržování pitného režimu při pobytu venku
- ✓ *červenec*
  - kontrola závěrečného hodnocení třídy

- ✓ *kontrolní činnost provádí:*
  - ředitelka školy a zástupkyně ředitelky školy

- ✓ *kontrolní činnost je prováděna:*
  - orientačními vstupy
  - hospitacemi
  - stínovými hospitacemi
  - kontrolou výsledků zadaných úkolů
  - kontrolou svěřené dokumentace
  - následnou kontrolou

- ✓ *kritéria pro hodnocení pedagogických pracovníků:*
  - veškeré pedagogické činnosti odpovídají poslání školy
  - dostatečně naplňuje cíle dané TVP
  - dostatečně naplňuje vzdělávací cíle dané ŠVP
  - dostatečně naplňuje rámcové vzdělávací cíle dané RVP PV
  - zajišťuje ve své třídě pravidelný rytmus a řád, který je dostatečně flexibilní, respektuje potřeby dětí a aktuální situaci
  - respektuje individuální potřebu aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí

- respektuje potřeby dětí, reaguje na ně a napomáhá dětem v jejich uspokojování
- nově přichozím dětem umožňuje postupnou adaptaci
- nezatěžuje děti spěchem a chvatem, s dětmi zbytečně nemanipuluje, zbytečně je neorganizuje
- ve vztazích mezi sebou a dětmi pěstuje vzájemnou důvěru, toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, solidaritu
- respektuje samostatný výběr hraček z míst dětem dostupných
- pečuje o dostatečný pitný režim všech dětí
- děti ve třídě nacházejí potřebný klid, bezpečí a soukromí
- poměr spontánních a řízených činností má ve svém denním programu vyvážený
- poskytuje dětem dostatek času i prostoru pro hru
- veškeré aktivity organizuje tak, aby byly děti podněcovány k vlastní aktivitě
- podporuje experimentování dětí
- respektuje individuální tempo dětí, dbá dostatečně na soukromí dětí
- přizpůsobuje činnosti aktuálně vzniklým situacím a zážitkům dětí
- zve ke spolupráci rodiče
- evaluační činnost učitelky je smysluplná, vyvozuje z ní závěry pro svoji další práci
- dbá o svůj odborný růst, dostatečně se vzdělává
- ve vztazích s rodiči se snaží o oboustrannou důvěru a otevřenost, vůči rodičům je vstřícná, ochotná spolupracovat
- chrání soukromí rodin a zachovává patřičnou mlčenlivost o jejich vnitřních záležitostech

4.4.2 Evaluační zpráva

Z výsledků evaluačního procesu je potřeba zpracovávat zprávu. Evaluační zpráva by měla obsahovat výsledky zjištěných analýz a hodnocení. Evaluační zpráva nám dává zpětnou vazbu o tom, co se škole daří, co se nedaří a na co se v dalším období musíme zaměřit.

Výsledky zjištěné prostřednictvím evaluační zprávy nám tak vždy ujasní odpovědi na naše otázky, „kde jsme“ a „kde chceme být“.

Evaluační zpráva naší školy tvoří zpravidla jakousi tečku za tvorbou a realizací našeho školního vzdělávacího programu v průběhu jednoho roku.

Strukturu a výsledky evaluační zprávy využívá naše škola také při zpracování vlastního hodnocení školy ve smyslu vyhlášky č.15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.

Evaluační zpráva poskytuje následující údaje:

- ***základní data o škole*** – charakteristika školy, informace o dětech (např.počty zapsaných a odhlášených dětí, počty dětí s odkladem školní docházky), informace o zaměstnancích školy;
- ***vize a stanovené cíle rozvoje školy*** – jde o vytyčené priority a cíle pro období realizace školního vzdělávacího programu např.:
- ✓ naše koncepce bude stavěna na osobnostně orientovaném prožitkovém předškolním vzdělávání, které plně respektuje nezastupitelnost rodinné výchovy;
- ✓ povedeme děti, aby si uvědomily identitu svého těla, měly představu o jeho skladbě a funkci. Vědomě dodržovaly osobní hygienu a sebeobsluhu. Prospívaly tělu aktivním způsobem a vědomě neohrožovaly své zdraví;
- ✓ u dětí budeme podporovat jejich spontánní zvědavost rozvíjet poznávací dovednosti a city, podporovat jejich prožívání a učít je sebeovládání, podporovat sebedůvěru a učít je sebepoznání a sebehodnocení;
- ✓ u dětí budeme také podporovat přirozenou potřebu kontaktu, komunikace a součinnosti s druhými lidmi, jejich schopnost vnímat a respektovat druhého člověka jako individualitu a být k odlišnostem druhého tolerantní;
- ✓ děti budeme připravovat na budoucí sociální role v soukromém, pracovním i veřejném životě ve společnosti, na dodržování práv a povinností, respektování pravidel chování, na přijetí společenských, kulturních a etických hodnot;
- ✓ povedeme děti, aby pochopily, že prostředím je všechno kolem nás, lidé, společnost i příroda, aby byly schopny orientovat se v jednoduchých jevech a dějích, které je bezprostředně obklopují, aby je dovedly zhodnotit, zvažovaly rizika a přínosy a podle toho jednaly, aby se učily odpovědnosti za důsledky svého chování ve vztahu k prostředí, aby se naučily některým dovednostem k jeho ochraně a tvorbě a podílely se na péči o prostředí.

- ***zjištěný stav na začátku sběru informací*** – jde o výsledky analýzy provedené při tvorbě školního vzdělávacího programu (např.u dětí nastupujících do základní školy převládá nezralost jemné motoriky, je třeba zařazovat častěji prvky Metody dobrého startu a ostatních cvičení pro rozvoj jemné motoriky.Je třeba se také zaměřit na zlepšování výslovnosti hlásek u jednotlivých dětí a obnovit spolupráci s promovanou logopedkou. V příštím období je třeba se zaměřit na prodlužování pobytu venku, vyváženost spontánních a řízených činností a experimentování dětí dle kritérií daných RVP PV.);
- ***jaké výsledky a výsledné informace byly zjištěny*** – tento bod obsahuje zejména pozitivní výsledky zjištěné prostřednictvím jednotlivých dílčích hodnocení a statistické výsledky zjištěné prostřednictvím dotazníků (např. Pro děti je připravené podnětné prostředí, které napomáhá rozvoji spontánních činností a motivuje děti k různým aktivitám. Poutavá témata a podporující přístup učitelek napomáhá smysluplně rozvíjet fantazii tvořivost dětí. Hodnocení dětí je vždy konkrétní a adresné. Učitelky umožňují i méně šikovným dětem zažít radost z úspěchu. Nabídky činností jsou pestré a učitelky taktně a nenápadně usměrňují spontánní učení dětí. V průběhu her citlivě podporují osobnostní rozvoj dětí, jejich sebedůvěru a úctu, vedou je k vzájemnému respektování a toleranci. Většina činností nese znaky prožitkového učení, při nichž děti mají možnost manipulovat s předměty, objevovat nové souvislosti a pracovat s chybou. Ve třídách panuje veselá a tvůrčí atmosféra. Po dvou letech váhání zda ponechat na škole třídy věkově smíšené, jejichž organizace zpočátku některým kolegyním činila potíže, jsme došli k závěru, že pro děti je uspořádání vyhovující a umožňuje jim více se samostatně realizovat v oblasti Dítě a ten druhý.);
- ***jaké problémy byly identifikovány*** – v tomto bodu se objevují výsledky vyplývající z vyhodnocování dotazníků a dílčích hodnocení, které se při plnění cílů naší mateřské školy nedaří naplňovat, či daří jen málo (např. Rozvoj slovní zásoby a zdokonalování vyjadřování, gramatické a artikulační správnosti řeči dětí. Pěstovat u dětí potřebu estetického prožitku a dovednosti estetického sebevyjádření. Rozvoj jemné motoriky. Dodržování pravidel kolektivního chování všemi dětmi.Usměrnování hrubého slovního vyjadřování a vzrůstající agresivity u dětí.);
- ***jaká opatření byla přijata*** – v tomto bodě se zamýšlíme nad zjištěnými nedostatky a navrhuje opatření na jejich odstranění, aby došlo ke zkvalitnění práce naší školy (např. Dodržování pravidel společenského chování všemi dětmi – vytvořit nová

pravidla třídy ve spolupráci s dětmi tak, aby jim byla co nejvíce srozumitelná a respektovaly je. Rozvoj jemné motoriky – častěji při práci s dětmi zařazovat Metodu dobrého startu a zakoupit pro procvičování jemné motoriky nové pomůcky.).

4.5 Význam evaluace pro další rozvoj školy

Evaluační hodnotící procesy představují pro každou školu velmi důležitou zpětnou vazbu, která umožňuje škole optimalizovat kvalitu pedagogických činností i podmínek, za kterých předškolní vzdělávání probíhá. Evaluace je nezbytným průběžným procesem, který doprovází tvorbu a realizaci školních a třídních vzdělávacích programů. Odpovědně prováděná evaluace a následné analýzy výsledků napomáhají škole zefektivnit celý proces plánování a realizaci veškerých činností souvisejících s předškolním vzděláváním.

Příklad z evaluace v naší mateřské škole:

Před třemi lety jsme se rozhodli v naší mateřské škole vytvořit heterogenní třídy. Chtěli jsme, aby dítě po celou dobu jeho docházky do mateřské školy vedla jedna dvojice učitelek. Učitelky by pak lépe mohly využít znalostí o dítěti a jeho vzájemných vztazích ve skupině ostatních dětí. Tomuto záměru jsme také přizpůsobili náš školní vzdělávací program.

Bohužel některé kolegyně nemohly překonat rutinní praktikismus a změnit zaběhnuté praktiky. Po roce zavedení heterogenních tříd neustále napadaly tento systém a dožadovaly se navrácení homogenních tříd na naší škole. Na pedagogické radě jsme se dohodly, že heterogenní třídy ponecháme ještě další školní rok, provedeme důkladnou autoevaluaci vyskytnutého problému uspořádání tříd a následnou analýzu výsledků.

Výsledky autoevaluace - pozitiva

Pro ponechání heterogenních tříd na škole hovoří celá řada faktorů.

✓ *Lepší adaptace dětí*

Starší děti pomohou mladším dětem se lépe orientovat v novém prostředí. Mladší děti se mají na koho obrátit s případnými prosbami o pomoc a starší děti tak, ve většině případů zaslouženě, získávají pocit užitečnosti.

✓ *Rozmanitější sociální zkušenosti*

Dítě prožívá život ve skupině, má možnost nápodoby různých sociálních rolí. Vzniká tak struktura velké „rodiny“ do jisté míry nahrazující absenci sourozeneckých vztahů.

✓ *Předávání poznatků a zkušeností*

Mladší děti se pozorováním starších dětí při činnostech mnohdy naučí více a rychleji než pouze vysvětlením učitelkou ve skupině stejně starých dětí. Starší děti si na základě pozorování mladších dětí uvědomují, co všechno se již naučily a opakují si, co již zapoměly.

✓ *Rozvoj jazyka a komunikace*

Rychlejší rozvoj pasivní i aktivní slovní zásoby a komunikačních dovedností mladších dětí.

✓ *Základy postojů a schopností*

Při různorodých činnostech děti získávají, případně rozvíjejí, schopnost spolupráce. Nelze opominout ani solidaritu, souhru, soucítění či vzájemnost. Starší děti se učí být ohleduplnější ke svým mladším kamarádům.

✓ *Postoje učitelky*

Při práci v heterogenní třídě musí být učitelka velmi flexibilní a kreativní. Musí mít dobře připravené prostředí a pomůcky. Průběh výchovně - vzdělávací činností musí naplánovat tak, aby vyhovoval dětem všech věkových kategorií.

Výsledky autoevaluace – negativa

Pro zrušení heterogenních tříd na škole hovoří faktory, které lze postupně minimalizovat, nebo zcela odstranit.

✓ *Vybavení tříd*

Nedostatečné vybavení tříd různorodými pomůckami a hračkami podle věku dětí.

✓ *Organizace*

Je třeba vhodně dopracovat organizační zajištění – překrývání učitelek na dopolední a odpolední směně, režimové chvílky, pobyt venku a činnosti pro děti se sníženou potřebou spánku.

✓ *Příprava na vstup do základní školy*

Ze strany některých rodičů se ozývají obavy, že děti nebudou dostatečně připraveny na vstup do základní školy.

Na základě vyhodnocení získaných informací jsme heterogenní třídy v naší mateřské škole zachovali, zkvalitnili vzdělávací činnosti v jednotlivých třídách a určili směr dalšího vývoje školy. Získali jsme také cennou informaci, že největším úskalím na cestě ke zkvalitnění naší práce je strach ze změny.

5. Šetření vztahující se k evaluaci v mateřské škole

5.1 Předmět šetření, cíle šetření, stanovení hypotézy

Předmětem šetření je zmapování problematiky evaluace mateřských školách na různých úrovních.

Cíli šetření je zjištění:

- ✓ jakým způsobem je v mateřských školách vytvářen plán evaluace a kdo se na něm podílí;
- ✓ zda učitelky využívají autoevaluaci k zdokonalování svých dalších vzdělávacích postupů;
- ✓ v jaké šíři autoevaluace ovlivňuje chod školy a směr jejího dalšího vývoje.

Stanovení hypotézy:

Většina učitelek mateřských škol provádí sebekontrolu a sebehodnocení za účelem plánování dalších pedagogických postupů.

5.2 Metoda šetření

Pro zajišťování podkladů a informací byl použit vlastní dotazník.

Pro oblast dotazníku byly sestaveny otázky tak, aby odpovědi pomohly rozkrýt řadu předpokladů vztahujících se právě k oblasti evaluace v mateřských školách.

V dotazníku bylo užito k možným odpovědím nabízené škály:

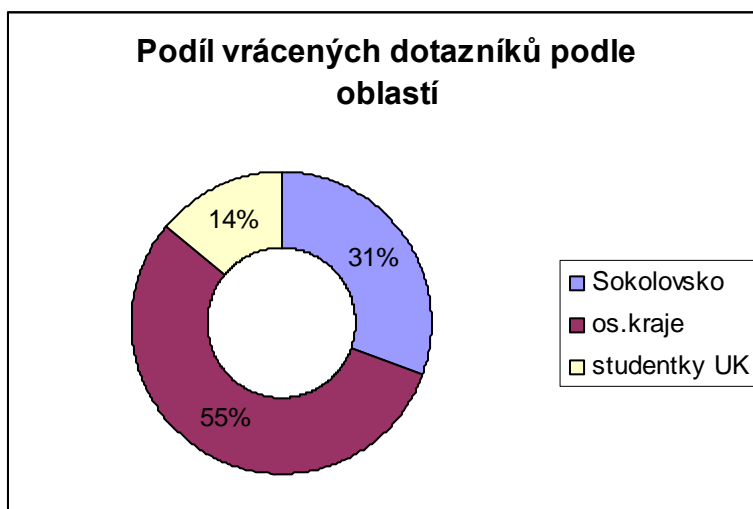
- ✓ ano
- ✓ spíše ano
- ✓ spíše ne
- ✓ ne
- ✓ nevím, neumím posoudit

V dotazníku byl také ponechán prostor pro doplnění důležitých postřehů dotazovaných pedagogů. Tyto příspěvky jsou zpracovány samostatně.

Vzor dotazníku je přílohou č.2

5.3 Popis zkoumaného vzorku

Dotazníkem bylo obesláno 98 mateřských škol, v regionu Sokolov (30 škol) v ostatních krajích (58 škol) 10 dotazníků bylo rozdáno mezi studentkami bakalářského studia školského managementu na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Celkem se vrátilo 62 vyplněných dotazníků, tj. 63%.

- Komentář :Podíl vrácených dotazníků podle oblastí*
- kolegyně ze Sokolovska zaslaly 31% dotazníků
  - kolegyně z ostatních krajů zaslaly 55 % dotazníků
  - studentky UK zaslaly 14 % dotazníků

5.4 Údaje šetření

tabulka č.1

Počet respondentů, profesní složení	ředitelky	učitelky	zástupkyně a vedoucí uč.	celkem respondentů
	29	18	15	62

tabulka č.2

		ředitelky	zástupkyně a vedoucí uč.	celkem
počet let ve funkci ředitelky, zástupkyně a ved. uč.	do 5	1	0	1
	6-10	3	4	7
	11-15	5	2	7
	16-20	7	4	11
	21-25	5	3	8
	26 a více	8	2	10

tabulka č.3

		ředitelky	učitelky	Zástupkyně a vedoucí uč.	celkem
počet let pedagogické praxe respondentů	do 5	0	1	0	1
	6-10	0	3	0	3
	11-15	1	3	1	5
	16-20	7	5	3	15
	21-25	11	2	4	17
	26 a více	10	4	7	21

Z uvedených informací vyplývá :

- převažuje větší počet ředitelek škol, které jsou ve funkci déle než 16 let
- v celkovém pohledu převažují pedagogové s dlouholetou pedagogickou praxí, je zde tedy předpoklad, že jednotlivé odpovědi jsou podpořeny dlouholetými zkušenostmi respondentů
- z uvedeného přehledu dále vyplývá velmi nízký počet pedagogů s praxí do 5 let (1 učitelka) a do 10 let (3 učitelky)

tabulka č.4

právní forma, velikost a umístění škol					
forma	velikost MŠ	vesnice	město	krajské město	celkem
samostatný subjekt	1-2 třídy	8	5	2	15
	3-4 třídy	0	8	4	12
	5 a více	0	4	3	7
	celkem	8	17	9	34
sloučené MŠ	1-2 třídy	0	0	2	2
	3-4 třídy	0	6	3	9
	5 a více	0	4	1	5
	celkem	0	10	6	16
ZŠ-MŠ	1-2 třídy	4	4	1	9
	3 a více	0	1	2	3
	celkem	4	5	3	12
	celkem	12	32	18	62

Z přehledu plyne :

- nejvíce odpovědí na dotazník poskytli pedagogové z menších měst (32 respondentů) a zaměstnanců samostatných subjektů (34 respondentů),
- nejmenší počet dotazníků bylo vráceno z mateřských škol sloučených se základní školou (12 respondentů),

5.5 Výsledky výzkumu - šetření podle okruhů otázek

5.5.1 Tvorba plánu evaluace

1 číslo otázky	dotazník	Počet odpovědí				
		ano	spíše ano	spíše ne	ne	nevím, neumím posoudit
2	na vytvoření plánu evaluace se podíleli všichni zaměstnanci mateřské školy	27	15	9	11	0
3	byli přizváni k vytvoření plánu evaluace i ostatní partneři školy (rodiče)	7	4	11	40	0
4	využívali jste při tvorbě plánu evaluace dostupnou odbornou literaturu	48	8	1	5	0
5	plán evaluace Vám dává jasnou informaci o cílech hodnocení	32	27	1	2	0
6	jsou stanovena kritéria (ukazatele), podle nichž bude autoevaluace školy probíhat	49	10	1	2	0
7	vím, jakými způsoby a jak často budou sbírána data a informace pro závěrečné vyhodnocování	39	19	3	0	1
8	vím, kdo bude zodpovědný za jednotlivé oblasti vyhodnocování	48	10	1	0	3
9	jsou ve vašem plánu stanoveny termíny, kdy a jak často budou informace shromažďovány a vyhodnocovány	44	14	1	2	1

➤ Z uvedeného přehledu vyplývá, že respondenti odpovídali na většinu otázek kladně.

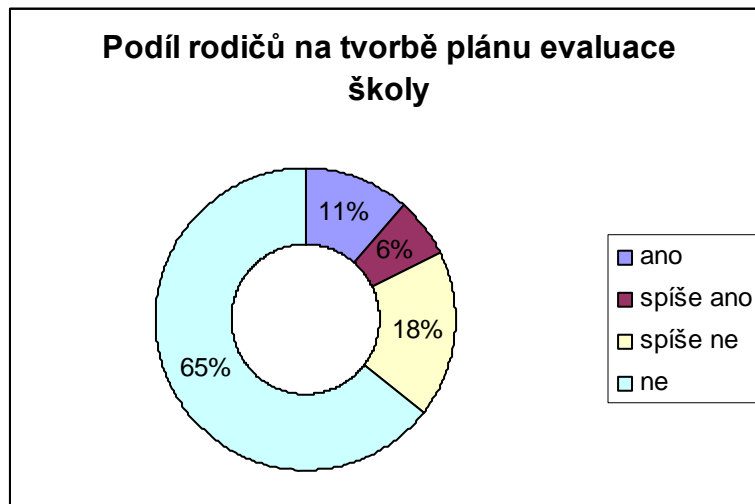
➤ Pouze v otázce č. 3 převládají záporné odpovědi.

Lze konstatovat, že záporné odpovědi v otázce č. 3 převažují podle zkušeností z naší mateřské školy z nepříliš velkého zájmu rodičů o dění v mateřské škol z hlediska vzdělávacího procesu. Rodiče naší školy pokud projeví zájem, pak je to především zájem o nadstandardní akce školy a o stravování dětí.

Obdobné zkušenosti prezentují i ředitelky ostatních mateřských škol v regionu Sokolovska, a to především školy s větším počtem tříd a dětí.

➤ Většina škol má jasně stanovené termíny, způsoby, kriteria autoevaluace a zodpovědnosti zainteresovaných osob.

➤ Na vytvoření plánu evaluace školy se podílí ve větší míře všichni zaměstnanci školy.

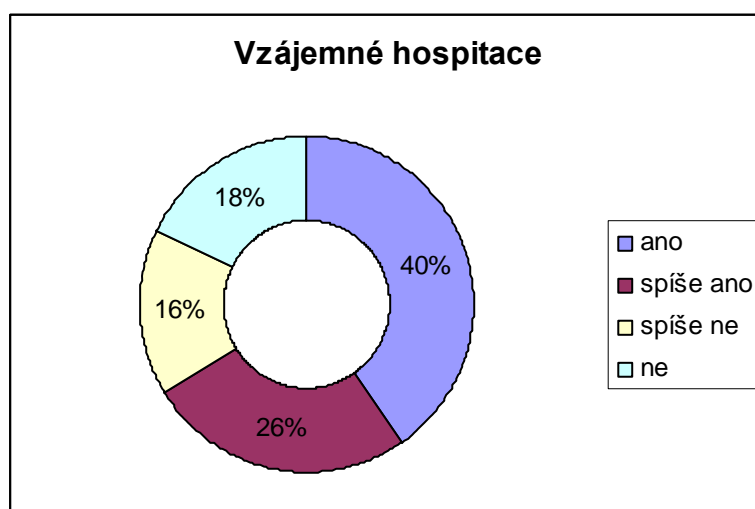
Komentář: podíl rodičů na tvorbě plánu evaluace školy

- na tvorbě plánu evaluace školy se podílí rodiče v 11%
- spíše ano se rodiče podílí v 6%
- rodiče se spíše nepodílí v 18%
- rodiče se nepodílí na tvorbě plánu evaluace školy v 65%

5.5.2 Využití autoevaluace a sebehodnocení pro další činnost učitelek

číslo otázky	dotazník	Počet odpovědí				
		ano	spíše ano	spíše ne	ne	nevím, neumím posoudit
2						
14	využíváte při autoevaluaci zpětné vazby	47	14	1	0	0
15	má pro Vás proces autoevaluace motivující charakter	39	15	5	3	0
21	kontrolujete a hodnotíte sama sebe za účelem plánování dalšího postupu	43	16	3	0	0
22	využíváte získaných poznatků pro „vylepšení“ tematického celku	47	13	1	0	1
23	Porovnáváte, co se skutečně událo, s počátečním plánem	47	13	2	0	0
24	upravujete či měníte své postupy na základě průběžné evaluace	38	19	5	0	0
25	považujete hodnocení za samozřejmé a nevyhýbáte se mu	42	16	2	1	1
28	využíváte při evaluaci vzájemné hospitace, tzv.stínování při souběžném působení s druhou učitelkou	25	16	10	11	0
29	máte stanovena jasná hlediska k hodnocení třídního vzdělávacího programu	39	16	1	2	4
30	evaluační činnost je přirozenou součástí všech vašich vzdělávacích činností	40	17	1	3	1

- Většina odpovědí v přehledu č. 2 je pozitivních. Znamená to, že v praxi učitelé mateřských škol se stala autoevaluace nedílnou součástí jejich činností. Ověřují si a porovnávají, zda jejich činnosti jsou v souladu s RVP PV, školními i třídními vzdělávacími programy a potřebami dětí a na základě zjištěných informací dále postupují při vzdělávání dětí.
- Zajímavé je i zjištění, že ve větší míře je využíváno vzájemných hospitací tzv. stínování, které jsou velkým přínosem při autoevaluaci třídních vzdělávacích programů.

- Komentář: vzájemné hospitace*
- vzájemné hospitace probíhají na školách ve 40 %
  - spíše ano probíhají ve 26%
  - spíše ne v 16%
  - v 18% se vzájemné hospitace neuskutečňují

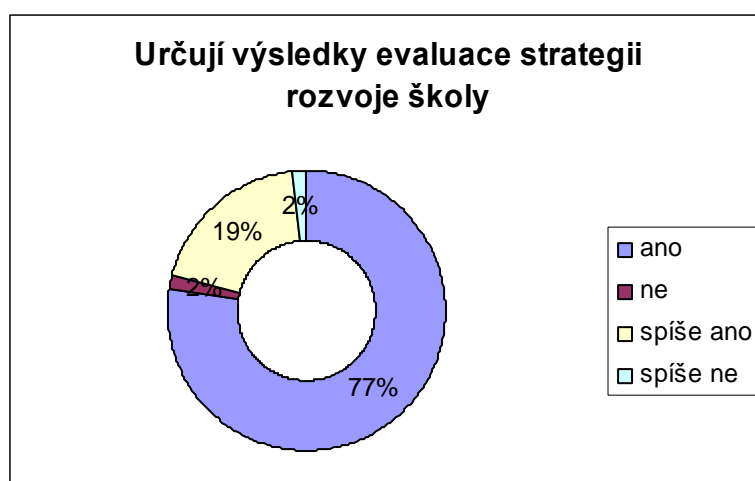
5.5.3 Vliv autoevaluace na chod a vývoj školy

3 číslo otázky	dotazník	Počet odpovědí				
		ano	spíše ano	spíše ne	ne	nevím, neumím posoudit
10	akceptujete vedení vaše výsledky, ke kterým jste došli ve svěřené oblasti	50	8	0	2	2
11	při zpracování autoevaluační zprávy školy je využíváno průběžných vyhodnocování prováděných jednotlivými třídami	49	11	0	2	0
12	je autoevaluace nezastupitelnou součástí práce vaší školy	44	11	5	1	1
13	autoevaluace vaší školy je prováděna na principu možností změn	46	12	2	0	2
16	umožňují Vám informace získané v rámci autoevaluace pochopit lépe dané problémy školy	36	22	4	0	0
18	výsledky autoevaluace určují strategii pro budoucí aktivity školy	48	12	1	1	0
27	hodnotíte dosažené výsledky společně s dětmi	40	10	8	4	0

- Převládající kladné odpovědi z přehledu č. 3 ukazují, že se autoevaluace stala významnou a nezastupitelnou součástí práce mateřských škol. Na základě autoevaluace analyzují pedagogičtí pracovníci různé situace ve své mateřské škole, řeší případné problémy a vedou školu novými směry.
- Mezi zajímavé zjištění patří porovnání jak na jednotlivé otázky odpovídaly vedoucí pracovníce a učitelky:
  - 10.otázka** – kladně odpovědělo 14 učitelek a 44 vedoucích pracovníků, záporně odpověděly 2 učitelky a 2 učitelky odpověděly nevím;
  - 11.otázka** – kladně odpovědělo 16 učitelek a 44 vedoucích pracovníků, záporně odpověděly 2 učitelky;
  - 12.otázka** – kladně odpovědělo 11 učitelek a 44 vedoucích pracovníků, záporně odpovědělo 6 učitelek a 1 učitelka odpověděla nevím;
  - 13.otázka** – kladně odpovědělo 14 učitelek a 44 vedoucích pracovníků, záporně odpověděly 2 učitelky a 2 učitelky odpověděly nevím;
  - 16.otázka** – kladně odpovědělo 14 učitelek a 44 vedoucích pracovníků, záporně odpověděly 4 učitelky;

18.otázka – kladně odpovědělo 14 učitelek a 44 vedoucích pracovních, záporně odpověděly 2 učitelky.

Z přehledu plyne, že na všechny otázky vedoucí pracovníce odpověděly kladně, lze tedy konstatovat, že autoevaluace je pro ně důležitým nástrojem, který jim umožňuje kvalitně řídit školu.

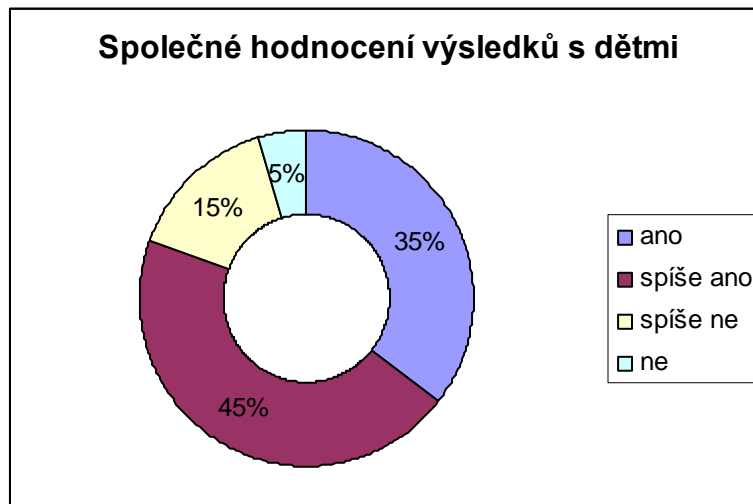
Komentář: určují výsledky autoevaluace strategií rozvoje školy

- 77% respondentů odpovědělo ano
- spíše ano odpovědělo 19% respondentů
- 2% respondentů odpovědělo spíše ne
- ne odpověděly 2% respondentů

5.5.4 Společné hodnocení výsledků s dětmi

Přáním každé učitelky je, aby činnosti, které dětem nabízí, byly pro děti zajímavé a bavily je. Zpětnou vazbu můžeme získat z reakcí dětí, ale zároveň můžeme hodnotit společně s dětmi. Společné vzpomínání s dětmi co je zaujalo, jak to vlastně bylo a co jsme spolu dělali, nás informuje o tom, co si děti zapamatovaly a naučily, ale také nám dává informaci o tom, zda námi připravené postupy byly přínosem pro správný rozvoj dětí.

- Na otázku č. 27 v dotazníkovém šetření zda učitelky hodnotí společně s dětmi odpovědělo kladně 50 respondentů. Společně s dětmi nehodnotí 12 respondentů. Na základě výsledků otázky č.27 lze tedy usuzovat, že 80% respondentů považuje za důležité společné hodnocení s dětmi a to především za účelem získání zpětné vazby od dětí.

Komentář: společné hodnocení výsledků s dětmi

- v 35% probíhá hodnocení společně s dětmi
- spíše ano hodnocení s dětmi provádí 45% respondentů
- 15% respondentů spíše s dětmi nehodnotí
- 5% respondentů s dětmi společně nehodnotí

5.5.5 Vybrané postřehy dotazovaných pedagogů

V dotazníkovém šetření byl ponechán prostor pro respondenty na doplnění důležitých postřehů vztahujících se k evaluaci v mateřské škole.

- ✓ Jedním ze zjištění bylo, že respondenty s pedagogickou praxí delší než 20 let ve většině případech evaluaci odmítají a označují ji za zbytečnou.
Tuto skutečnost je vysvětlována především tím, že většina respondentek s dlouholetou pedagogickou praxí si evaluaci spojuje s formálností a zbytečným psaním. Z mé zkušenosti také vím, že v nich vyvolává pocity nejistoty a obav ze změny.
Hlavním úkolem vedoucího pracovníka školy je přesvědčit své pedagogické, ale i provozní pracovníky o skutečnosti, že kvalitně pracující jedinec evaluaci prováděl již v minulosti, aniž by si to uvědomoval. Je třeba své spolupracovníky přesvědčit o tom, že evaluace nespočívá v počtu navržených papírů, ale především ve snaze zlepšovat svou práci. Velkou roli zde bude zajisté hrát osobnost vedoucího pracovníka, vhodně zvolená motivace, odbourání pocitu ohrožení a především přesvědčení, že evaluace by měla být společnou prací všech zaměstnanců mateřské školy.
- ✓ Velmi kladně se o evaluaci v mateřské škole vyjadřovaly respondenty pracující podle modelového programu Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole.

- ✓ Na většině škol probíhá ústní evaluace a hodnocení pravidelně a často.
Lze usuzovat, že ústní evaluace je velkým přínosem pro proces evaluace. Mluvené slovo se rozvíjí v dialogu, můžeme si tedy mnohé vysvětlit, doplnit, zdůvodnit či ujasnit. Je pro nás prostředkem pro okamžitou zpětnou vazbu a svědčí o vzájemné spolupráci.

- ✓ Častým problémem škol je písemná podoba evaluace a hodnocení.
Pro praxi je dobré si uvědomit, že písemnou stopou evaluace je již plán evaluace školy, který je součástí školního vzdělávacího programu, zápis z pedagogické porady, kde hodnotíme např. spolupráci s rodiči, dotazník a především hodnotící zpráva školy.

- ✓ Velké množství respondentek uvádělo, že kladem autoevaluace je společné hodnocení v oblasti integrovaných bloků školních vzdělávacích programů a jejich následné doplňování a rozšiřování.

- ✓ Velká část respondentek by přivítala vydání odborné publikace zabývající se evaluací v mateřské škole. Dostupná literatura popisuje podle názoru respondentek evaluaci velmi všeobecně.
Respondentky se také zmiňovaly, že by uvítaly pořádání většího množství vzdělávacích akcí s tematikou zabývající se evaluací v mateřské škole. Semináře by měly být především zaměřené na praktickou stránku evaluace.
Lze konstatovat, že v tomto bodě s respondentkami souhlasí velká část učitelek regionu Sokolovska. Semináře, které jsme s mými kolegyněmi absolvovaly, byly zaměřeny především teoreticky a neposkytly nám žádné nové informace o problematice evaluace v mateřské škole.
Podobný názor prezentují i ředitelky mateřských škol Sokolovského regionu při našich setkáních na oblastní radě mateřských škol Sokolovska.

5.6 Shrnutí zjištěných poznatků

Pokusila jsem se zjistit, do jaké míry je evaluace uplatňována v dnešních mateřských školách a jak k evaluaci přistupují učitelky mateřských škol.

1.okruh otázek - jakým způsobem je vytvářen plán evaluace školy a kdo se na něm podílí

- Mezi základní povinnosti, které jsou na mateřské školy v rámci zavedení dvouúrovňového kurikula kladeny, je autoevaluace realizovaného předškolního vzdělávání v konkrétní mateřské škole tak, aby odpovídalo požadavkům RVP PV. Autoevaluace přináší pedagogům zpětnou vazbu o zvoleném postupu, a tedy větší jistotu, kterou v rámci uvolněnějších pravidel dnes často postrádají. RVP PV doporučuje v kapitole 9 (str.37-38) vytvoření vlastního systému, programu vnitřní evaluace konkrétní mateřské školy, který má být popsán ve školním vzdělávacím programu. Má popisovat pravidla pro vnitřní evaluaci a hodnocení mateřské školy, její cíle a prostředky.
- Výsledky dotazníkového šetření ukazují, že většina mateřských škol přistoupila k vytvoření plánu evaluace školy jako k cílenému a plánovanému procesu, v němž se ve vzájemné rovnováze prolínají zkušenosti a poznatky všech zaměstnanců školy a v některých případech i ostatních partnerů školy. Školy mají jasně stanoveny, na které konkrétní jevy se ve vyhodnocování zaměří a co všechno budou při autoevaluaci sledovat, techniky evaluace (formy, metody), kterými budou dané jevy a oblasti vyhodnocovat, termíny a frekvence pro autoevaluaci jednotlivých oblastí a v neposlední řadě i určení, kdo bude za co zodpovědný.

2.okruh otázek - zda učitelky využívají autoevaluaci a sebehodnocení k zdokonalování svých dalších vzdělávacích postupů

- V současné době, kdy bylo učitelkám mateřských škol poskytnuto značné množství samostatnosti a volnosti při vytváření konkrétních třídních vzdělávacích programů se stává nutností, aby rovněž prováděly hodnocení své vlastní práce i dosahovaných výsledků dětí. Chtějí-li učitelky, aby jejich práce byla kvalitní a rozvíjela se stále kvalitativně dopředu, musí se ohlížet nejdříve samy za sebou a svými výsledky. Hodnocení sebe sama je velmi důležitým prvkem evaluace, který v kvalitním pedagogickém procesu nesmí chybět.

- Výsledky 2.okruhu otázek vypovídají o tom, že učitelky mateřských škol, které se zapojily do dotazníkového šetření průběžně sledují a hodnotí realizaci tematických celků svých třídních vzdělávacích programů. Na základě zjištěných výsledků a výstupů z autoevaluace a sebehodnocení následně upravují či mění své postupy a tím rozvíjejí vzdělávací nabídku. Posuzují a vrací se k tomu, v jaké míře byly naplňovány hlavní vzdělávací cíle předškolního vzdělávání a hodnotí, co děti získaly, co se naučily.

3.okruh otázek - v jaké šíři autoevaluace ovlivňuje chod školy a směr jejího dalšího vývoje

- Velká část mateřských škol má již za sebou první zkušenosti s tvorbou svých školních a třídních vzdělávacích programů. V současné době zjišťují, že je potřeba se ohlédnout zpět, zjistit, zda se naplnily stanovené cíle, zda jsou všichni zúčastnění spokojeni, je-li potřeba něco upravit, změnit, aby se škola a její vzdělávací proces nezastavil, ale rozvíjel se a zlepšoval.
- Rovněž výsledky 3. okruhu otázek ukazují, že si učitelky mateřských škol uvědomují význam evaluace pro školu. Jsou si vědomy, že jim evaluace přináší zpětnou vazbu o kvalitě a úrovni jejich mateřské školy a vzdělávacím procesu v ní probíhající. Výstupy z autoevaluace školy jim ukazují další cesty, které povedou k dalšímu zkvalitňování vzdělávání v jejich mateřské školách.

5.7 Potvrzení hypotézy

V kapitole 5.1 této práce byla definována hypotéza :

Většina učitelek mateřských škol provádí sebekontrolu a sebehodnocení za účelem plánování dalších pedagogických postupů.

Tato hypotéza se potvrdila. Z výsledků šetření vyplynulo, že 95 % učitelek mateřských škol provádí sebekontrolu a sebehodnocení za účelem plánování dalších pedagogických postupů. Z rozhovorů s ředitelkami regionu Sokolovska vyplynulo, že v praxi jejich mateřských škol se tato hypotéza rovněž potvrdila. Hypotéza byla taktéž jednoznačně potvrzena učitelkami naší mateřské školy. Potvrzení hypotézy vycházelo z okruhu otázek

uvedených v podkapitole č.5.5.2. Z praxe mateřských škol vyplývá, že sebekontrola sebehodnocení je přirozenou součástí práce učitelek mateřských škol. Praxe rovněž ukázala, že učitelky mateřských škol považují sebehodnocení a sebekontrolu za samozřejmé činnosti a nevyhýbají se jim. Ve většině dotázaných mateřských školách se využívá výsledků sebehodnocení a sebekontroly především k plánování dalších postupů vzdělávání dětí. Ukázalo se, že v současné době, kdy mateřské školy vytváří své školní a třídní vzdělávací plány se kontrola a hodnocení vlastní práce stává pro ně nutností.

Závěr

Evaluace se stala procesem, který doprovází mateřské školy při tvorbě a realizaci školních a třídních vzdělávacích programů. Tato práce si klade za cíl zmapovat problematiku evaluace v mateřské škole, porovnat metody a přístupy v různých vzdělávacích programech a nastínit jednu z možných cest k evaluaci na příkladu z praxe konkrétní mateřské školy.

V průběhu přípravy a vlastní realizace práce vyšlo najevo, že aby mohla evaluace v mateřské škole probíhat kvalitně a efektivně, je zapotřebí uplatňovat všechny základní manažerské funkce - plánování, organizování, kontrolování a především manažerskou funkci vedení lidí, která se jeví v této oblasti řízení jako stěžejní.

Jedním z dalších zjištění je také to, že evaluace není jen o sepisování papírů a vyplňování dotazníků a jejich vyhodnocování, ale je to především o rozhodnutí chtít zlepšit svou práci a vidět tak stále se zlepšující práci s dětmi. Abychom se mohli stát pedagogy profesionály, je třeba sebrat odvalu změnit zaběhnuté praktiky a otevřít se novým možnostem, které nám poskytuje současný trend v oblasti předškolního vzdělávání.

Pokud tato práce po přečtení alespoň z části obohatí učitelky mateřských škol o nové informace a poznatky o evaluaci v mateřské škole a pomůže jim při jejich prvních krocích v oblasti evaluace, pak splnila svůj účel. Je třeba dojít k uvědomění, že kvalitně provedená evaluace poskytne mateřským školám zpětnou vazbu, díky níž budou moci usměrňovat svůj další rozvoj na všech úrovních – školy, třídy i jednotlivce.

„Neptejme se, kdo je lepší a kdo horší, ale zda jsme my sami vynalezli své osobní maximum. Nedávejme si známky, ale usilujme o poctivou a konkrétní zpětnou vazbu. Naučíme – li se být vůči ní vnímaví, dozvíme se vždy vše, co potřebujeme vědět, abychom mohli jít dál“ (Havlíková aj.¹¹).

---

¹¹ Převzato z Havlíková, M. aj. *Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole*. 1.vyd. Praha : Portál. 2000. ISBN 80-7178-383-8. str. 214

Seznam použité literatury:

1)	BEČVÁŘOVÁ, Z. <i>Současná mateřská škola a její řízení</i> . 1.vyd. Praha : Portál. 2003. ISBN 80-7178-537-7
2)	BOUROVÁ, M. <i>Evaluaace a hodnocení v mateřské škole</i> . Nový Bydžov: Atre. 2003.
3)	BURIÁNOVÁ, J. aj. <i>Řízení mateřské školy</i> . Praha : Raabe, 2006. ISBN 80-86307-19-0
4)	GARDOŠOVÁ, J. aj. <i>Vzdělávací program Začít spolu : metodický průvodce pro předškolní vzdělávání</i> . Praha : Portál, 2003. ISBN 80-7178-815-5
5)	HAVLÍNOVÁ, M. aj. <i>Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole</i> . 2.rozš. a aktualiz. vyd. Praha : Portál, 2006. ISBN 80-7367-061-5
6)	HAVLÍNOVÁ, M. aj. <i>Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole</i> . 1.vyd. Praha : Portál. 2000. ISBN 80-7178-383-8
7)	PRŮCHA, J. <i>Přehled pedagogiky : úvod do studia oboru</i> . 1.vyd. Praha : Portál. 2000. ISBN 80-7178-399-4
8)	PRŮCHA, J.; WALTEROVÁ, E.; MAREŠ, J. <i>Pedagogický slovník</i> . 3 rozš. a aktualit. vyd. Praha : Portál, 2001. ISBN 80-7178-579-2
9)	RÝDL, K. aj. <i>Sebehodnocení školy</i> . Praha : Strom, 1998.
10)	SLAVÍKOVÁ, L. aj. <i>Řízení pedagogického procesu</i> . Praha : Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy Centrum školského managementu. 2005
11)	SMOLÍKOVÁ, K. aj. <i>Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání</i> . aktualiz. vyd. Praha : VÚP, 2004.
12)	SMOLÍKOVÁ, K. aj. <i>Manuál k přípravě školního(třídního) vzdělávacího programu mateřské školy</i> . Praha : VÚP, 2005.
13)	SMOLÍKOVÁ, K. aj. <i>Praktický průvodce třídním vzdělávacím programem mateřské školy</i> . 1.vyd. Praha : Tauris, 2006. ISBN 80-87000-04-8
14)	VEBER, J. aj. <i>Management základy, prosperita, globalizace</i> . 1.vyd. Praha : Management Press. 2004. ISBN 80-7261-029-5
15)	ZELINGOVÁ, O. <i>Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program</i> . 1.vyd. Praha : Portál. 2001. ISBN 80-7178-544-X

Legislativní normy:

1)	Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání(školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
2)	Vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy, ve znění pozdějších předpisů.

Přílohy :

Seznam příloh:

Příloha č.1 Autoevaluační dotazník provozního zaměstnance mateřské školy

Příloha č.2 Autoevaluační dotazník učitelky mateřské školy

Příloha č.3 Dotazník pro rodiče

Příloha č.4 Evaluační dotazník provozní zaměstnankyně mateřské školy

– podmínky vzdělávací práce školy

Příloha č.5 Evaluační dotazník učitelky mateřské školy

– podmínky vzdělávací práce školy

Příloha č.6 Evaluace našeho ŠVP

Příloha č.7 Sebehodnocení pedagogických pracovníků

Příloha č.8 Dotazník rodiče – zahájení docházky do mateřské školy

Příloha č. 9 Hospitace

Příloha č.10 Dotazníkové šetření - Formulář dotazníku

Mateřská škola Rotava, okres Sokolov

Autoevaluační dotazník provozního zaměstnance mateřské školy

Cíl: sebekriticky zjistit a posoudit úroveň vlastní práce vzhledem k podmínkám daným RVP PV a ŠVP MŠ

Kvalitu své práce sebekriticky zhodnoťte vzhledem k níže uvedeným kritériím číselným ohodnocením 1-7, přičemž 7 vyjadřuje maximální kvalitu.

Kritéria	Bodové hodnocení (1 – 7 bodů)
• plním všechny své úkoly dané pracovní náplní	
• dodržuji řády školy	
• dětský nábytek, tělocvičné nářadí, zdravotně hygienické zařízení i vybavení udržuji čisté, zdravotně nezávadné, bezpečné, estetického vzhledu	
• dětem poskytuji plnohodnotnou a vyváženou stravu (hodnotí pouze kuchařky)	
• zachováváme skladbu jídelníčku, dodržujeme zdravou technologii přípravy pokrmů (hodnotí pouze kuchařky)	
• podporuji děti v samostatnosti, dostatečně chválím	
• dostatečně spolupracuji s ředitelkou školy a s učitelkami	
• aktivně se podílím na nadstandardních aktivitách a akcích školy	
• jedním, chovám se a pracuji profesionálním způsobem	
• sleduji konkrétní potřeby jednotlivých dětí a snažím se jim vyhovět	
• zachovávám patřičnou mlčenlivost o vnitřních záležitostech rodin dětí	

Milé spolupracovnice,
zde můžete vyjádřit Vaše další postřehy k úrovni vlastní práce vzhledem k podmínkám daným RVP PV a ŠVP MŠ:

.....
.....

Děkuji

Jiřina Deuschová

Mateřská škola Rotava, okres Sokolov

Autoevaluační dotazník učitelky mateřské školy

Cíl: sebekriticky zjistit a posoudit úroveň vlastní vzdělávací práce vzhledem k podmínkám daným RVP PV a ŠVP MŠ

Kvalitu své práce sebekriticky zhodnoťte vzhledem k níže uvedeným kritériím číselným ohodnocením 1-7, přičemž 7 vyjadřuje maximální kvalitu.

Kritéria	Bodové ohodnocení (1 – 7 bodů)
• dostatečně naplňuji vzdělávací cíle dané ŠVP	
• dostatečně naplňuji rámcové vzdělávací cíle dané RVP PV	
• v MŠ zajišťuji pravidelný rytmus a řád, který je dostatečně flexibilní, respektuje potřeby dětí a aktuální situaci	
• s dětmi jsme každodenně dostatečně dlouho venku	
• děti se mnou mají dostatek pohybu na zahradě i v MŠ	
• respektuji individuální potřebu aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí	
• jsem dětem vhodným vzorem	
• nově přichozím dětem umožňuji postupnou adaptaci	
• respektuji potřeby dětí, reaguji na ně a napomáhám v jejich uspokojování	
• nezatěžuji děti spěchem a chvatem	
• respektuji rovnocenné postavení všech dětí	
• volnost a svobodu dětí dobře vyvažuji s nezbytnou mírou omezení, vyplývající z nutnosti dodržovat v MŠ potřebný řád	
• můj pedagogický styl je podporující, sympatizující, počítám s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte	
• s dětmi zbytečně nemanipuluji, zbytečně je neorganizuji	
• vyhýbám se negativním slovním komentářům a podporuji děti v samostatnosti, dostatečně chválím a pozitivně hodnotím	
• ve vztazích mezi sebou a dětmi pěstuji vzájemnou důvěru, toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, solidaritu	
• děti ve třídě vedu ke vzájemnému přátelství	
• programově se věnuji neformálním vztahům ve třídě a nenásilně je ovlivňuji prosociálním směrem (prevence šikany a vandalismu)	
• respektuji samostatný výběr hraček z dětem dostupných míst	

• pečuji o dostatečný pitný režim všech dětí	
• děti v mé třídě nacházejí potřebný klid, bezpečí a soukromí	
• poměr spontánních a řízených činností mám ve svém denním programu vyvážený	
• poskytuji dětem dostatek času i prostoru pro hru	
• veškeré aktivity organizuji tak, aby byly děti podněcovány k vlastní aktivitě	
• podporuji experimentování dětí	
• vytvářím dostatek prostoru pro individuální činnosti dětí	
• vytvářím dostatek prostoru pro skupinové činnosti dětí	
• mé plánování vychází z potřeb a zájmů dětí	
• přizpůsobuji činnosti aktuálně vzniklým situacím a zážitkům dětí	
• mé plánování vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí	
• zvu ke spolupráci rodiče	
• má evaluační činnost je smysluplná, vyvozuji z ní závěry pro svoji další práci	
• dbám o svůj odborný růst, dostatečně se vzdělávám	
• jednám, chovám se profesionálním způsobem – v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými zásadami	
• ve vztazích s rodiči se snažím o oboustrannou důvěru a otevřenost	
• o prospívání dětí rodiče průběžně informuji	
• chráním soukromí rodin a zachovávám patřičnou mlčenlivost o jejich vnitřních záležitostech	

Milé spolupracovnice,
zde můžete vyjádřit Vaše další postřehy k úrovni vlastní vzdělávací práce vzhledem k podmínkám daným RVP PV a ŠVP MŠ:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Děkuji

Jiřina Deutschová

Mateřská škola Rotava, okres Sokolov

Dotazník pro rodiče

Vážení rodiče, prosíme Vás o vyplnění této ankety, která nám poslouží k získání celkového pohledu na úroveň naší mateřské školy ze strany rodičovské veřejnosti a může být také podnětem pro zkvalitnění naší práce.

Anketa bude anonymní, vyjádřete prosím, otevřeně své názory. Vyplněné anketní listy vkládejte v mateřské škole do připravených nádob v šatnách dětí.

Jak hodnotíte budovu MŠ (výzdoba, vybavení, čistota apod.?)

.....
.....
.....
.....

Cítíte potřebu změny v MŠ?

NE x ANO a jakou ?

- Ve vztahu dospělý x dítě
- V nabídce činností
- Ve vybavení interiéru
- V přístupu k Vašemu dítěti
- V ovlivňování činnosti MŠ
- Další

Jste dostatečně informováni od svých třídních učitelek, ředitelky školy o všem, co se v MŠ odehrává či co se plánuje?

.....
.....
.....
.....

Jste spokojeni s kvalitou vzdělávací práce učitelek ve třídě, kterou Vaše dítě navštěvuje?

.....
.....
.....

Byli jste dostatečně seznámeni se Školním vzdělávacím programem a Třídními vzdělávacími programy?

NE x ANO

Jste spokojeni s kvalitou našeho Školního vzdělávacího programu, pokud ne napište v jaké oblasti pocítujete potřebu změny?

.....
.....
.....
.....

Jste spokojeni s kvalitou Třídních vzdělávacích programů, pokud ne navrhněte nám, v čem je třeba programy obohatit?

.....
.....
.....
.....

Jste spokojeni s kvalitou zájmových činností školy, pokud ne navrhněte nám změny či nové zájmové činnosti?

- Logopedické činnosti

.....
.....

- Divadelní činnosti - Rolnička

.....
.....

- Výtvarné činnosti - Pastelka

.....
.....

- Činnosti Německého jazyka

.....
.....

Máte nějaké zajímavé náměty na školní výlety MŠ?

.....
.....

Máte nějaké zajímavé tipy na společné školní akce s naší mateřskou školou a rodiči?

.....
.....

Máte zájem o častější rodičovské schůzky ?

NE x ANO – kolikrát do roka?

.....
.....

Máte zájem o setkání s odborníky?

NE x ANO a s jakými?

.....
.....

Jste spokojeni s kvalitou a pestrostí stravy Vašich dětí v mateřské škole?Uvítali bychom Vaše nové recepty na obohacení našeho jídelníčku.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Je k Vaším názorům a připomínkám ze strany personálu mateřské školy dostatečně přihlíženo?

.....
.....

Chcete nám ještě něco zajímavého nebo důležitého sdělit?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Děkujeme

Kolektiv Mateřské školy Rotava

Mateřská škola Rotava, okres Sokolov

Evaluační dotazník provozní zaměstnankyně mateřské školy – podmínky vzdělávací práce školy

Cíl: zjistit a kriticky zhodnotit kvalitu podmínek mateřské školy

Kvalitu podmínek mateřské školy kriticky zhodnoťte (uveďte svůj názor) vzhledem k níže uvedeným kritériím číselným ohodnocením 1-7, přičemž 7 vyjadřuje maximální kvalitu.

Kritéria	Bodové hodnocení (1 – 7 bodů)
• vybavení nábytkem v MŠ je dostatečné, vyhovující, estetické	
• vybavení zařízením potřebným k mé práci je dostatečné	
• vybavení zahrady se mi zdá dostatečné	
• v celé MŠ je udržován pořádek a čistota	
• jsou mi zcela jasné mé povinnosti, pravomoci a úkoly	
• jsem dostatečně informována o veškerém dění v MŠ	
• mám dostatek kompetencí a volnosti pro svoji práci	
• cítím, že je můj názor v MŠ respektován	
• myslím, že je v MŠ vytvořeno ovzduší vzájemné důvěry a tolerance	
• myslím, že kolektiv MŠ pracuje jako tým	
• cítím se pro svoji práci dostatečně motivována ze strany své přímé nadřízené	
• cítím se spravedlivě finančně ohodnocena	
• myslím si, že spolupráce MŠ s rodiči je dostatečná	
• myslím si, že spolupráce s ostatními partnery školy je dostatečná	

Milé spolupracovnice,
zde můžete vyjádřit Vaše další postřehy k podmínkám vzdělávání v naší mateřské škole:

.....
.....
.....
.....

Děkuji

Jiřina Deutschová

Mateřská škola Rotava, okres Sokolov

Evaluační dotazník učitelky mateřské školy – podmínky vzdělávací práce školy

Cíl: zjistit a kriticky zhodnotit kvalitu podmínek mateřské školy

Kvalitu podmínek mateřské školy kriticky zhodnoťte (uveďte svůj názor) vzhledem k níže uvedeným kritériím číselným ohodnocením 1-7, přičemž 7 vyjadřuje maximální kvalitu.

Kritéria	Bodové hodnocení (1 – 7 bodů)
• vybavení nábytkem v mé třídě je dostatečné, vyhovující, estetické	
• vybavení hračkami odpovídá počtu a věku dětí v mé třídě	
• vybavení pomůckami a materiály je v mé třídě dostatečné	
• prostorové uspořádání mé třídy vyhovuje nejružnějším skupinovým a individuálním činnostem dětí	
• myslím si, že TVP odpovídá potřebám dětí ve třídě	
• myslím si, že ŠVP vychází z podmínek školy a je funkční	
• myslím si, že vybavení školy odpovídá bezpečnosti práce s dětmi	
• zahrada je dle mých představ dostatečně vybavená	
• v mé třídě je stále udržován pořádek a čistota	
• jsou mi jasné mé povinnosti, pravomoci a úkoly	
• jsem dostatečně informována o veškerém dění v MŠ	
• mám dostatek kompetencí, volnosti pro svoji práci	
• cítím, že je můj názor v MŠ respektován	
• myslím si, že je v MŠ vytvořeno ovzduší vzájemné důvěry a tolerance	
• myslím si, že kolektiv MŠ pracuje jako tým	
• cítím se pro svoji práci dostatečně motivována ze strany ředitelky školy	
• cítím se ze strany ředitelky školy spravedlivě ohodnocena (dle finančních možností školy)	
• myslím si, že autoevaluace školy jako celku je funkční	
• myslím si, že spolupráce MŠ s rodiči je dostatečná	
• myslím si, že spolupráce s ostatními partnery školy je dostatečná	

Mateřská škola Rotava, okres Sokolov

**Evaluace našeho ŠVP - „ Jsme tu pro děti a víme,
že nejvíc zraňují dítě ti,
kteří nemají čas.“**

1. Jak se Vám podle našeho ŠVP, který jsme si společně vytvořili, celý rok pracovalo?

- výborně, bez nejmenších problémů
- dobře, s drobnými problémy
- méně dobře, s mnoha problémy
- špatně

2. Vyhovuje Vám náš ŠVP ve všech jeho oblastech?

.....
.....
.....
.....
.....

3. Které oblasti našeho ŠVP Vám nevyhovují a proč?

.....
.....
.....
.....
.....

4. Pokud máte připomínky k našemu ŠVP, uveďte je a navrhněte změny.

.....
.....
.....
.....
.....

5. Vyhovuje Vám systém tvorby a využití třídních vzdělávacích programů?

• Ano

Proč?

.....
.....
.....
.....
.....

• Ne

Proč?

.....
.....
.....
.....
.....

6. Vyhovuje Vám styl práce s dětmi dle našeho ŠVP?

• Ano

Proč?

.....
.....
.....
.....
.....

• Ne

Proč?

.....
.....
.....
.....
.....

Máte nějaké jiné připomínky? Jaké?

.....
.....
.....

Děkuji

Jiřina Deutschová

Mateřská škola Rotava, okres Sokolov

Sebehodnocení pedagogických pracovníc

1. pololetí šk.rok 2006/2007

pí učitelka

Účast na seminářích :

.....
.....
.....
.....
.....

Samostudium:

.....
.....
.....
.....
.....

Co se mi podařilo ?

.....
.....
.....
.....
.....

Co se mi nedařilo ?

.....
.....
.....
.....
.....

Návrhy a připomínky pro další období :

.....
.....
.....
.....
.....

Mateřská škola Rotava, okres Sokolov

DOTAZNÍK PRO RODIČE DÍTĚTE .....
/jméno a příjmení dítěte/

Maminko a tatínku, pomozte nám tímto dotazníkem lépe poznat Vaši ratolest a bude se v prostředí mateřské školy cítit ještě bezpečněji.

1.Oslovujete jej jménem, zdrobnělinou nebo přezdívkou?

.....

2.Jak byste si přáli, abychom jej oslovovali?

.....

3.Jaký je jedlík? Má oblíbené jídlo a jaké?

.....

4.Má rád ovoce, zeleninu?

.....

5.Při jídle je zvyklé používat lžíci /příbor/?

.....

6.Umí se sám umýt, je zvyklý čistit si zuby?

.....

7.Používá sám toaletu, nebo potřebuje pomoc?

.....

8.Umí se sám svléknout a obléknout, nebo potřebuje pomoci?

.....

9.Rozepíná, zapíná knoflíky?

.....

10.Hraje si sám, nebo raději se sourozencem nebo s kamarádem?

.....

11.Má svého oblíbeného kamaráda?

.....

12.Jaká je jeho nejoblíbenější hračka?

.....

13.Své hračky si uklízí, nebo nechává vše rozházené?

.....

14.Poslouchá rád pohádky?

.....

15.Má nějakou oblíbenou?

.....

16.Má rád říkanky, jakou umí ?

.....

17. Zpívá si rád a jakou písničku?

.....

18. Je zvědavý? Všimá si změn v okolí svého bydliště?

.....

19. Kreslí si rád? Co nejraději kreslí?

.....

20. Předkreslujete mu, nebo jej necháváte volně tvořit?

.....

21. Jaké stolní hry s ním hraje?

.....

22. Chodíte na pravidelné vycházky? Chodí rád do lesa, nebo se raději jen tak prochází po městě?

.....

23. Dělá mu problémy být určitou dobu bez rodičů?

.....

24. Kdo z rodiny má na něj největší vliv?

.....

25. Máte nějaký rodinný rituál?

.....

26. Umí poslechnout? Jaké výchovné metody používáte /domluvu, vysvětlení,../?

.....

27. Umí pozdravit, poděkovat, požádat o pomoc?

.....

28. Co mu udělá největší radost? Z čeho bývá smutný?

.....

29. Jak reaguje na neúspěch? Je lhostejný, trucovitý, snaživý?

.....

30. Jak reaguje při případném konfliktu s kamarádem?

.....

31. Má z něčeho strach?

.....

Děkujeme Vám za zodpovězení otázek. Pomohou nám vytvořit pro Vaši ratolest co nejlepší podmínky, které mu usnadní vstup do neznámého prostředí.

Mateřská škola Rotava, okres Sokolov

Záznamový arch pro hospitaci

Datum:

Jméno učitelky:

třída:

počet přítomných dětí:

Cíl hospitace:

Sledované činnosti:

Tematický celek:

Třídní blok:

Motivace:

Průběh vzdělávací činnosti:

.....
.....
.....
.....

Pozitiva:

.....
.....
.....
.....

Negativa:

.....
.....
.....
.....

Závěry (doporučení):

.....
.....
.....
.....

Vyjádření učitelky k hospitaci:

.....
.....
.....

Podpis učitelky:

Podpis hospitujícího:

EVALUACE V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Vážené kolegyně,

Pracuji na výzkumu k bakalářské práci, a proto Vám předkládám následující dotazník vztahující se k dané oblasti s prosbou o jeho vyplnění.

Předem děkuji za Váš čas.

K vyplňování dotazníku:

U každé otázky zaškrtněte to okénko, které nejlépe vystihuje Váš názor nebo zkušenost. Pokud ke kterékoli otázce chcete přidat další komentář – použijte zvláštní papír a označte poznámku pořadovým číslem otázky, ke které se vztahuje.

Dotazníky jsou anonymní a získané informace budou použity pouze ke statistickému zpracování v bakalářské práci. Pokud máte potřebu vyhnout se předání dotazníků přes Vašeho nadřízeného, zašlete jej prosím sama na adresu:

Mateřská škola Rotava
Jiřina Deuschová
Sídliště 674
357 01 Rotava

Základní údaje – označte jednu z možností:

umístění Vašeho pracoviště : vesnice město okresní či krajské město	počet tříd MŠ :	počet dětí v MŠ	počet učitelů MŠ
--	-----------------	-----------------	------------------

vaše současná pracovní pozice : učitelka MŠ zástupkyně bez sníženého úvazku zástupkyně se sníženým úvazkem vedoucí učitelka na MŠ-ZŠ vedoucí učitelka na odloučeném pracovišti ředitelka samostatné MŠ ředitelka sloučených MŠ	počet let v této funkci :
	vaše předchozí funkce (+ počet let):

		ano	spíše ano	spíše ne	ne	nevím, nedokážu posoudit
1	je na Vaší mateřské škole vytvořen plán evaluace					
2	na vytvoření plánu evaluace se podíleli všichni zaměstnanci mateřské školy					
3	byli přizváni k vytvoření plánu evaluace i ostatní partneři školy (rodiče)					
4	využívali jste při tvorbě plánu evaluace dostupnou odbornou literaturu					
5	plán evaluace Vám dává jasnou informaci o cílech hodnocení					
6	jsou stanovena kritéria (ukazatele), podle nichž bude autoevaluace školy probíhat					
7	vím, jakými způsoby a jak často budou sbírána data a informace pro závěrečné vyhodnocování					
8	vím, kdo bude zodpovědný za jednotlivé oblasti vyhodnocování					
9	jsou ve vašem plánu stanoveny termíny, kdy a jak často budou informace shromažďovány a vyhodnocovány					
10	akceptuje vedení vaše výsledky, ke kterým jste došli ve svěřené oblasti					
11	při zpracování autoevaluační zprávy školy je využíváno průběžných vyhodnocování prováděných jednotlivými třídami					
12	je autoevaluace nezastupitelnou součástí práce vaší školy					
13	autoevaluace vaší školy je prováděna na principu možností změn					
14	využíváte při autoevaluaci zpětné vazby					
15	má pro Vás proces autoevaluace motivující charakter					
16	umožňují Vám informace získané v rámci autoevaluace pochopit lépe dané problémy školy					
17	pomáhá Vám autoevaluace analyzovat potřeby dětí v souladu s cíli školy					
18	výsledky autoevaluace určují strategii pro budoucí aktivity školy					
19	o výsledcích autoevaluace informujete pravidelně partnery školy (rodiče, zřizovatele)					
20	poskytuje Vám škola potřebné prostředky pro sebehodnocení					
21	kontrolujete a hodnotíte sama sebe za účelem plánování dalšího postupu					
22	využíváte získaných poznatků pro „vylepšení“ tematického celku					

23	porovnáváte, co se skutečně událo, s počátečním plánem					
24	upravujete či měníte své postupy na základě průběžné evaluace					
25	považujete hodnocení za samozřejmé a nevyhýbáte se mu					
26	je vaše hodnocení zaměřeno ke konkrétním potřebám jednotlivých dětí					
27	hodnotíte dosažené výsledky společně s dětmi					
28	využíváte při evaluaci vzájemné hospitace, tzv.stínování při souběžném působení s druhou učitelkou					
29	máte stanovena jasná hlediska k hodnocení třídního vzdělávacího programu					
30	evaluační činnost je přirozenou součástí všech vašich vzdělávacích činností					
31	doplňte cokoli, co považujete za důležité :					

Děkuji.

Jiřina Deutschová